

Rekenmakers M6

Auteurs

Marielle van der Borgh

Janneke Huizing

Annelies Jacobsen

Michelle Kraak

Henk van der Velde

Hans Vermeer

Magda van der Wulp

Coördinatie

Nico van Beusekom

Illustraties

Egbert Koopmans

Bekadidact

stenvertblok

© 2001

Uitgeverij Bekadidact, Baarn

ISBN 90 262 2400 1

eerste druk, tweede oplage

Basisvormgeving

LS Ontwerpers bno, Groningen

Omslag

Metamorfose ontwerpers BNO,
Deventer

Vormgeving

Aigu Ontwerpstudio bno, Dronten

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

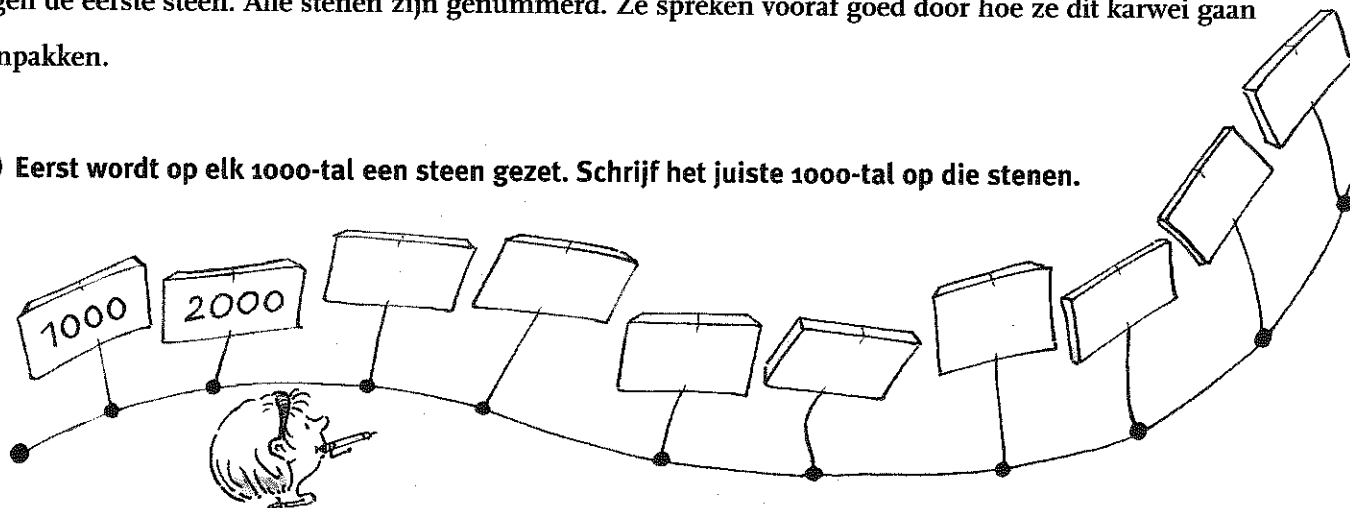
Inhoud

	1	Domino-record	4		17	Passen en meten	36
	2	Vlaggetjes	6		18	Maatwerk	38
	3	De grote dag	8		19	Tegeltellers	40
	4	De Plaatjesmakers	10		20	Tegelpatronen	42
	5	Daar word je stapel van	12		21	De bubbelmaker	44
	6	Moeilijke gevallen	14		22	Pas op voor Ko!	46
	7	Rijgend Hert	16		23	Dierentuin De Ark	48
	8	Rijk met kralen	18		24	Gewichtig werk	50
	9	De schoolreis	20		25	Geef 'm van Jetje	52
	10	Kort samengevat	22		26	Foutje!	54
	11	Poggibonzi	24		27	Rijden maar!	56
	12	Smakelijk eten	26		28	Hiep van Hoi	58
	13	De Plantenkas	28		29	De rommelmarkt	60
	14	Andere manieren	30		30	Een wereldreis	62
	15	In de aanbieding	32			Vorderingenblad	64
	16	De bende van de Ridderhof	34				

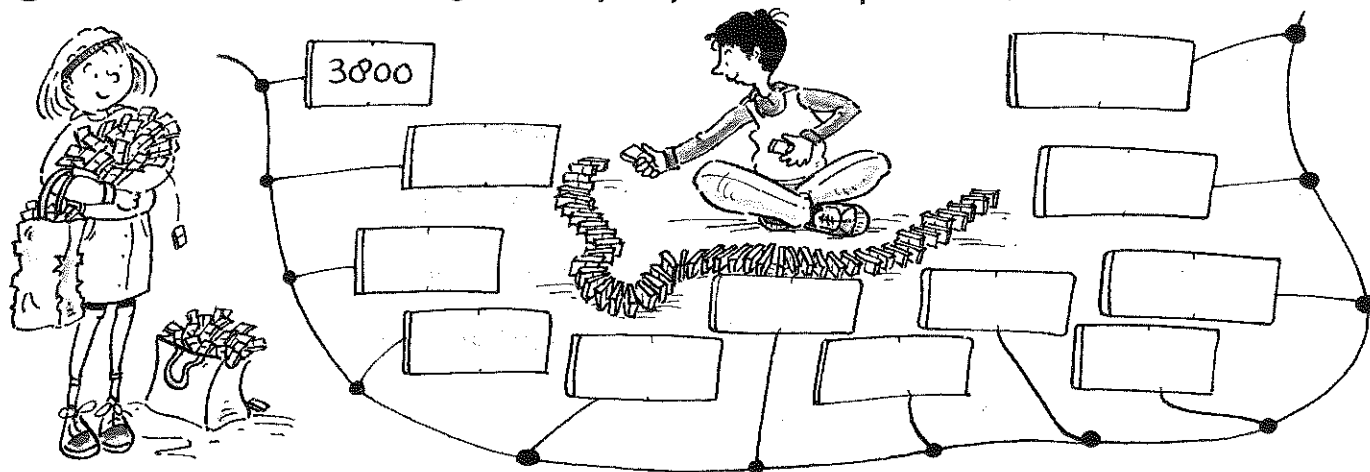

Groep 6 van De Windmolen wil met meneer Ruud proberen een nieuw schoolrecord te vestigen. In de gymzaal willen ze 10.000 dominostenen achter elkaar zetten en de hele rij in een keer laten omvallen door een duwtje tegen de eerste steen. Alle stenen zijn genummerd. Ze spreken vooraf goed door hoe ze dit karwei gaan aanpakken.

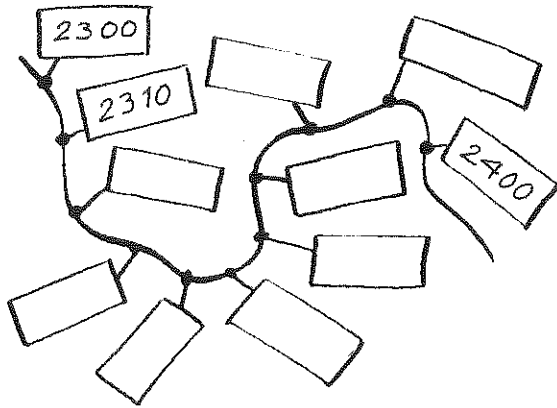
- 1** Eerst wordt op elk 1000-tal een steen gezet. Schrijf het juiste 1000-tal op die stenen.

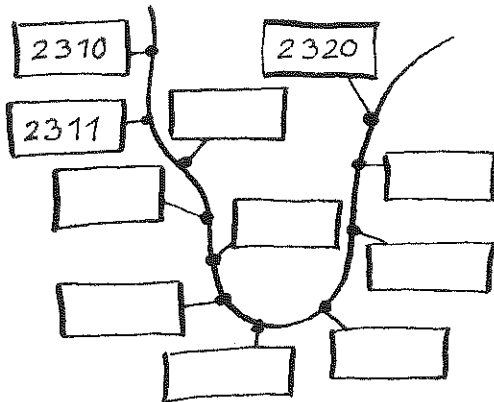
- 2** Dan worden de 100-tallen neergezet. Schrijf het juiste 100-tal op de stenen.

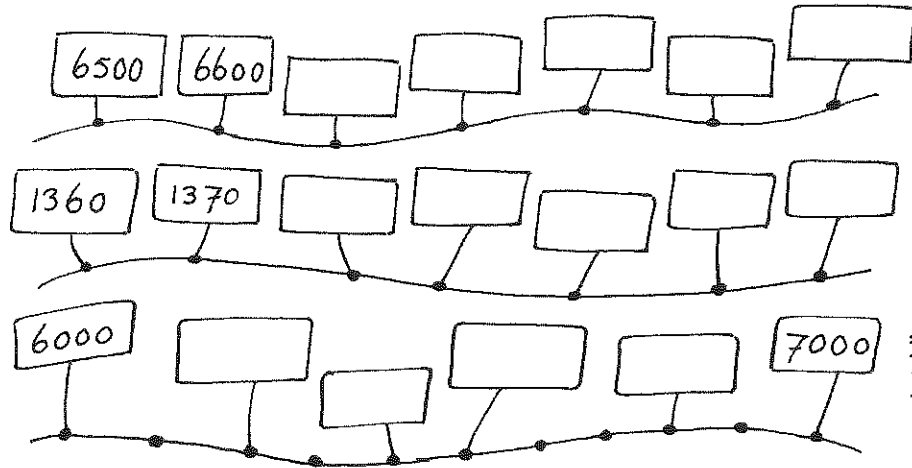
- 3** Dan worden de stenen op de 10-tallen gezet. Schrijf het juiste 10-tal op de stenen.

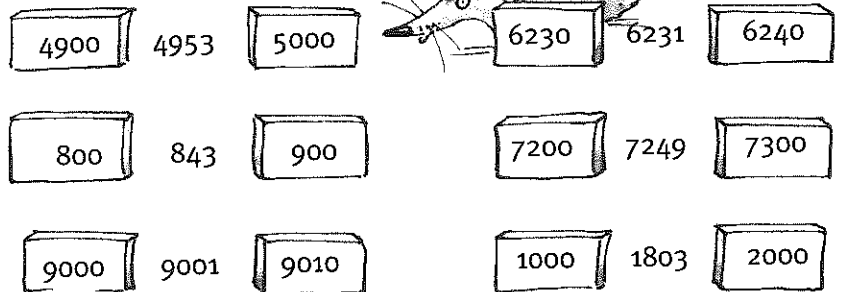
- 4** En tenslotte de rest van de stenen. Probeer dit stukje maar in te vullen.

- 5** Nog even oefenen. Vul de getallen in.

- 6** Bij welke steen staat het getal het dichtst in de buurt? Geef die steen een kleurtje.

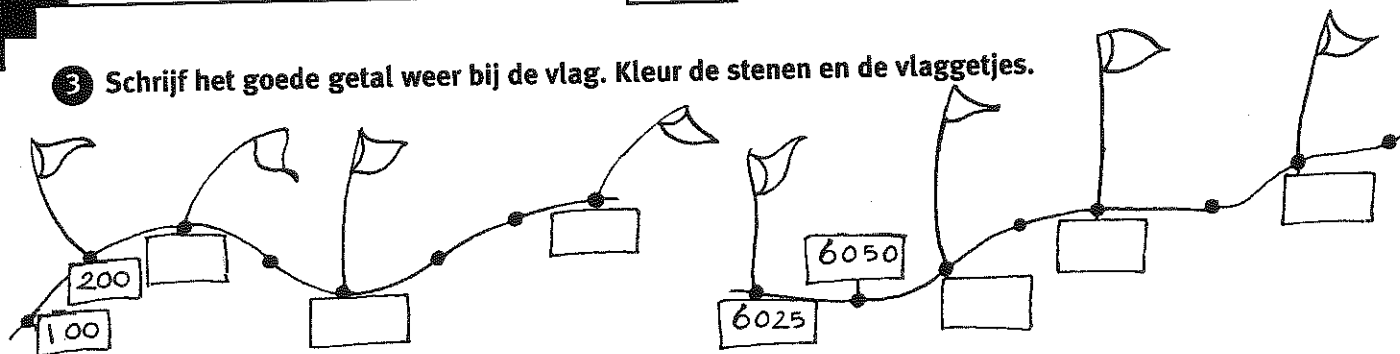
Die hoeven ze op de grote dag dan alleen maar voorzichtig tussen de stenen uit te halen. Meneer Ruud tekent een voorbeeld.

1 Maak het voorbeeld af. Schrijf de goede getallen op.

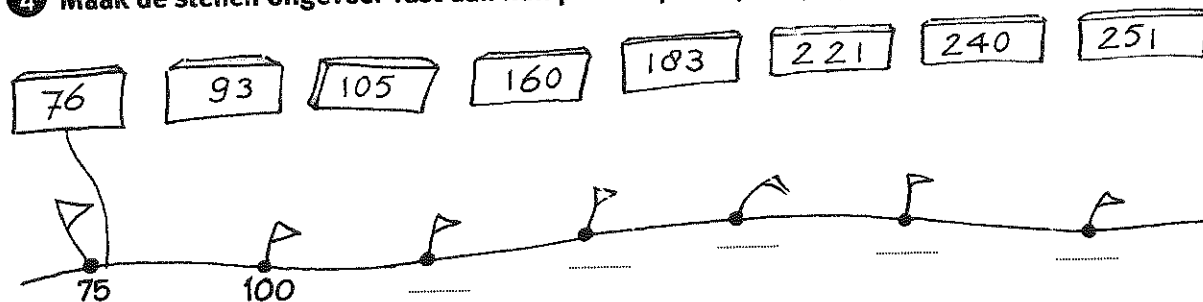

The diagram shows a wavy line with flags at various points. The numbers written below the line are: 8100, 8125, 8150, 8175, 8200, and 8300. There are several empty spaces with dotted lines for additional numbers. A cartoon character is lying on the ground, pointing at the line.

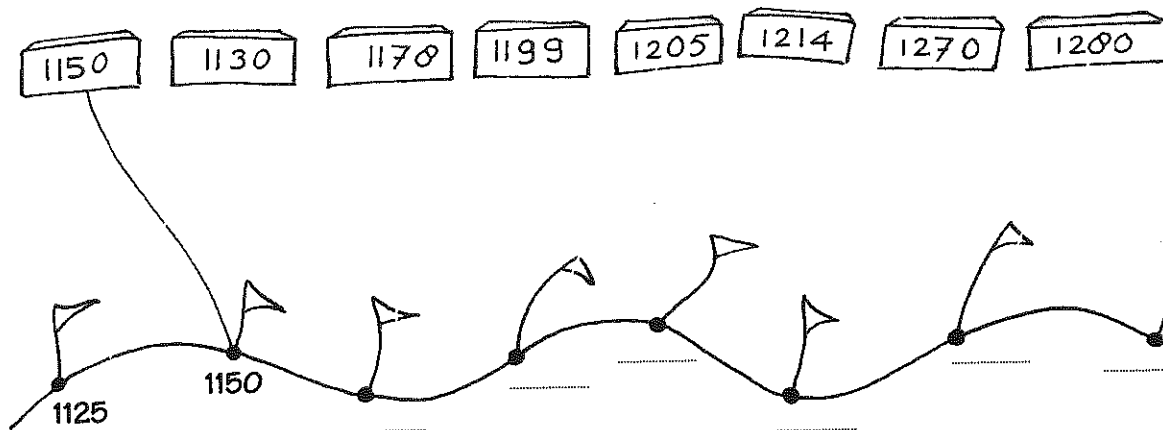
3 Schrijf het goede getal weer bij de vlag. Kleur de stenen en de vlaggetjes.

4 Maak de stenen ongeveer vast aan hun plaats op de lijn. Kijk goed naar de vlaggetjes.

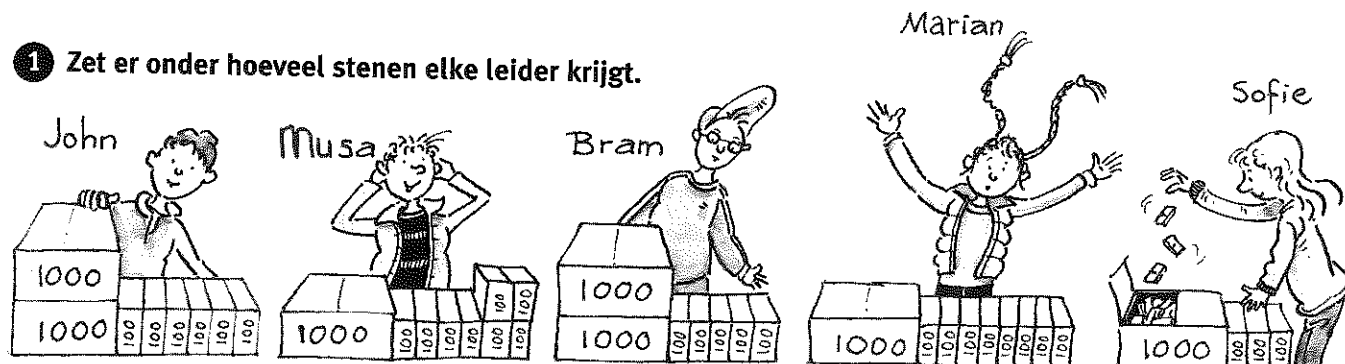
5 Maak de stenen maar vast.

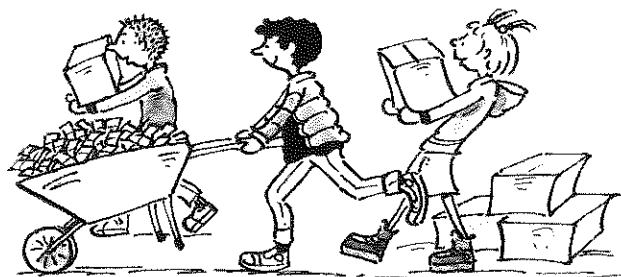
De grote dag

De volgende dag worden de dominostenen gebracht. Ze zijn verpakt in dozen van 1000 stuks met daarin telkens 10 dozen met 100 stenen. Meneer Ruud heeft vijf kinderen als groepsleider aangewezen en die nemen hun deel van de stenen mee.

1 Zet er onder hoeveel stenen elke leider krijgt.

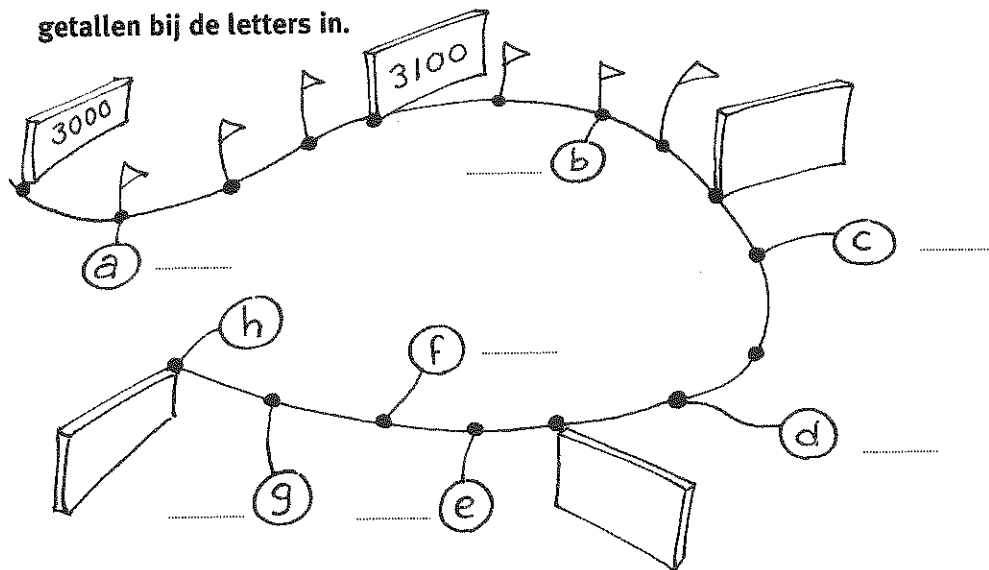

2 De groepsleiders verdelen de stenen onder de kinderen uit hun groepje. Hiernaast zie je een lijstje van het groepje van John. Hoeveel stenen krijgt elk kind?

naam	100-tal	10-tal	1	totaal
John	2	2	7	227
Michael	3	2	8	
Gül	4		2	
Timothy	4	2		
Elke	3		4	
Judith	5		9	
Sander	4	1		

3 Hier zie je het stuk van de rij dat Sander neerzet. Schrijf de goede getallen op de stenen. Vul ook de getallen bij de letters in.

	D	H	T	E	waarde
a	3	0	2	5	20
b					
c					
d					
e					
f					
g					
h					

4 In de tijd dat iedereen bezig is met het neerzetten van de stenen kun je even wat anders doen.

Hoeveel is het dikgedrukte getal waard?

- 2 3 4 7
 5 8 9 3
 2 9 4 6
 4 0 8 6
 3 9 5 7

5 Eindelijk staan alle stenen op hun plaats. Opeens horen de kinderen: 'Boris, hier!' Maar de hond van meneer Ruud rent dwars door de gymzaal. En ja hoor. Het gaat fout, helemaal fout. Gelukkig probeert groep 6 het volgende week nog een keer

De clubleden van De Plaatjesmakers verzamelen al jaren strips. Het wordt tijd om ze goed op te bergen. Maar eerst moeten ze geteld worden. Doe dat handig.

$$24 + 39 + 61 + 26 = 50 + 100 = \dots$$

1 Geef de stapels die je samen telt dezelfde kleur.

$$20 + 15 + 80 + 35 = \dots + \dots = \dots$$

$$16 + 22 + 8 + 14 = \dots + \dots = \dots$$

$$36 + 14 + 45 + 55 = \dots + \dots = \dots$$

$$12 + 16 + 48 + 34 = \dots + \dots = \dots$$

$$61 + 48 + 12 + 19 = \dots + \dots = \dots$$

2 Tel samen met Harrie de Opperplaatjesmaker deze stapels.

Doe het handig.

$$25 + 25 + 25 + 25 + 50 + 50 = \dots$$

$$\dots + \dots + \dots = \dots$$

3 Doe hetzelfde met de volgende stapels.

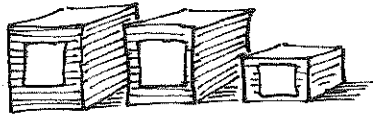
$$50 + 50 + 25 = \dots$$

$$\dots + \dots = \dots$$

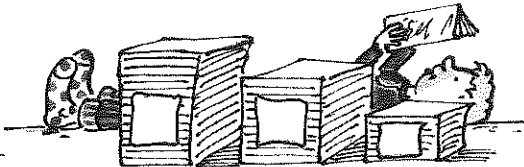
$$50 + 50 + 25 + 25 + 25 = \dots$$

$$\dots + \dots = \dots$$

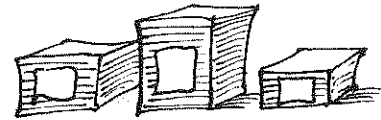
$$80 + 70 + 20$$

$$..... + =$$

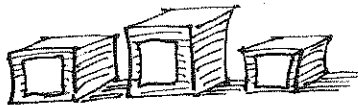
$$90 + 60 + 10$$

$$..... + =$$

$$25 + 40 + 15$$

$$..... + =$$

$$35 + 50 + 15$$

$$..... + =$$

$$40 + 30 + 10$$

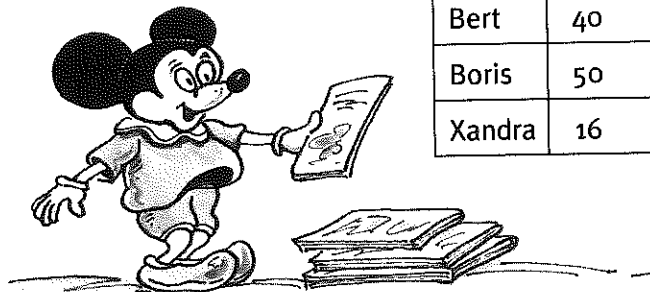
$$..... + =$$

$$70 + 70 + 30$$

$$..... + =$$

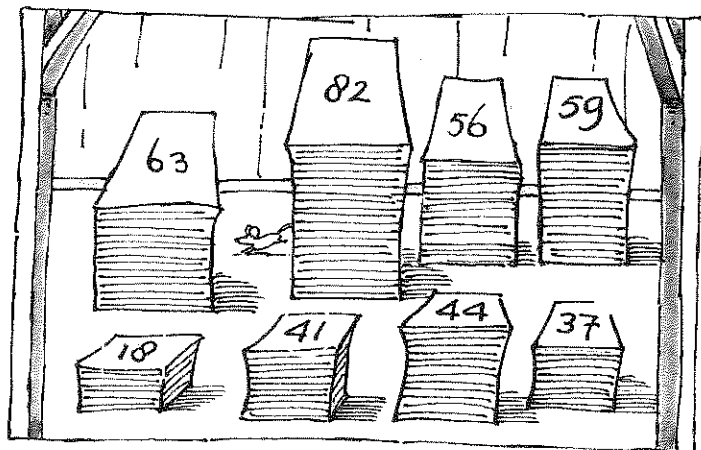
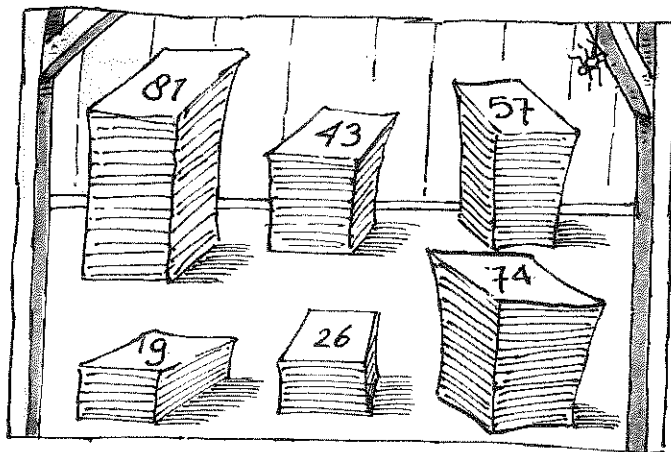
4 Hier zie je een lijstje met clubleden en hun aantallen strips. Tel die handig bij elkaar. Geef de getallen die je samen telt dezelfde kleur.

	Eppo	Donald Duck	Suske en Wiske	Tom Poes	samen
Sam	25	50	25	50	<u>50</u> + <u>100</u> =
Yuri	75	10	20	25	 + =
Tanja	70	30	20	80	 + =
Bert	40	12	60	8	 + =
Boris	50	48	52	50	 + =
Xandra	16	31	19	24	 + =

Daar word je stapel van _____

- 1 Ook op de zolder liggen nog stapels strips. Geef de stapels die samen 100 zijn hun eigen kleur.

- 2 Tel de volgende stapels handig bij elkaar. Geef de stapels die je samen telt hun eigen kleur.

$$= 100 + \dots = \dots$$

132
213
168
312
258

125
37
14
18
325

18
141
32
417
22

25
9
116
13
25

$$= 150 + \dots = \dots$$

$$= 150 + \dots = \dots$$

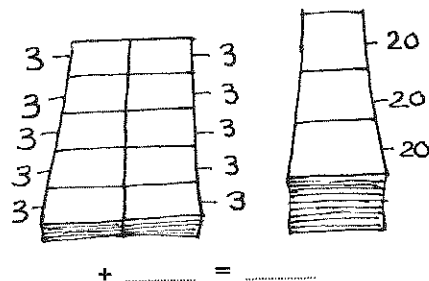
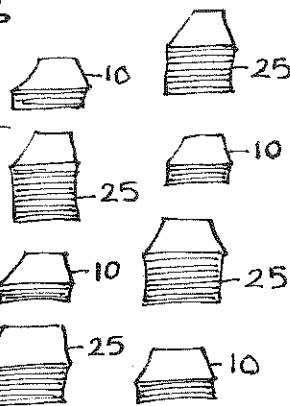
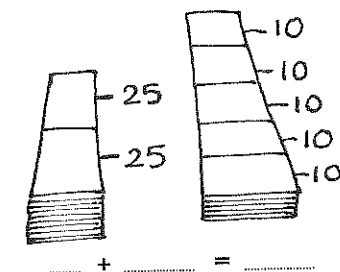
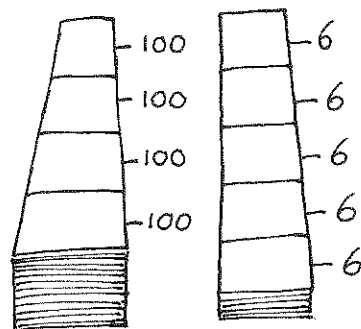
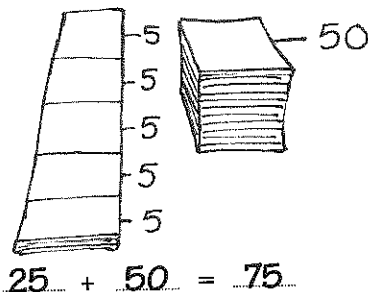
$$= \dots + \dots = \dots$$

$$= \dots + \dots = \dots$$

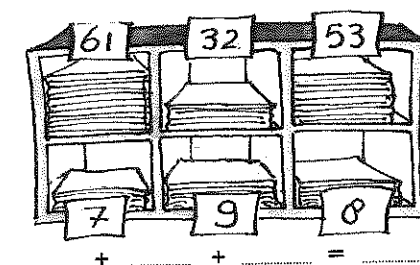
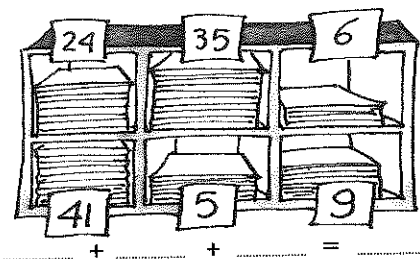
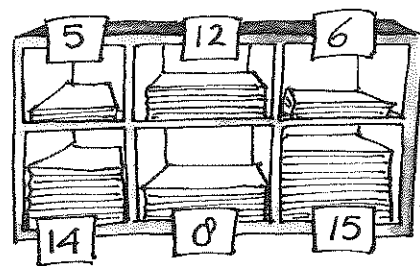
$$= \dots + \dots = \dots$$

- 3 Tel deze stapels handig bij elkaar. Geef de stapels die je samen telt hun eigen kleur.

- 4 Ook in oude kasten liggen nog stapels strips. Tel ze handig bij elkaar. Geef de vakken die je samen telt dezelfde kleur.

Moeilijke gevallen

- ① 'Ja, bij jullie schiet dat lekker op,' zegt Jeroen een beetje boos, 'maar de stapels die moeilijk bij elkaar zijn te tellen laat je voor mij liggen! Moet je eens kijken. Hoeveel is $38 + 19$?' Thomas en Anke schieten hem te hulp.

Van de 19 maak ik 20

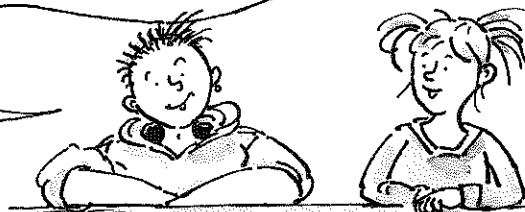
Ik heb er 1 teveel bij geteld

Die haal ik van de uitkomst af, dus:

$$38 + 19 =$$

$$38 + 20 = 58$$

$$58 - 1 = 57$$

Ik ga van de 38 eerst naar de 40. Ik doe er dus 2 bij.

Daarna doe ik: $40 + 19 - 2 =$

Dus: $38 + 19 =$

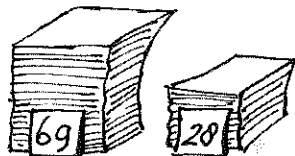
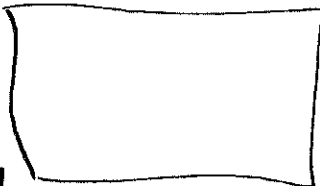
$$38 + 2 + 17 = \dots$$

$$40 + 17 = 57$$

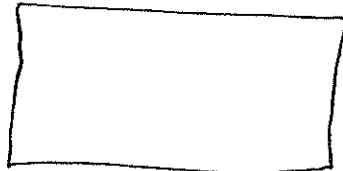
- ② Help Jeroen bij het tellen van de stapel. Laat op het kladblaadje zien hoe je dat doet, net als Thomas of net als Anke.

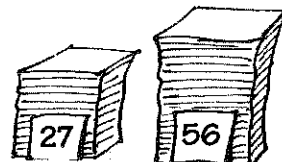
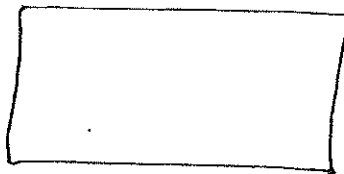
$$27 + 14 =$$

$$69 + 28 =$$

$$47 + 50 =$$

$$27 + 56 =$$

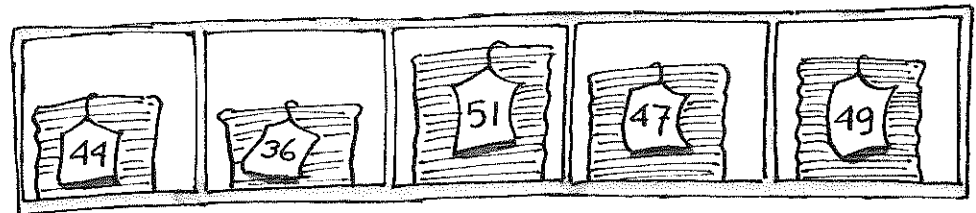

- 3** Bert en Ingrid hebben samen een aantal stapels geteld die bij elkaar horen. Kijk maar naar het lijstje. Tel de aantallen handig samen.

	<i>Bert</i>	<i>Ingrid</i>	<i>samen</i>
Eppo	166	28	<u>166</u> + <u>30</u> - <u>2</u> =
Kuifje	159	33	 + - =
Robbedoes	57	128	 + - =
Donald Duck	299	76	 + - =
Tina	83	198	 + - =

- 4** Alle stapels zijn eindelijk geteld en opgeborgen. Iedereen zit uit te puffen. Maar Sam heeft een hele tijd staan kletsen met een vriendje. Hij komt aanlopen met een stapel van 27 strips. Of die nog ergens bij passen? Kleur de 3 vakken waar de stapel van Sam nog bij zou passen. In ieder vak passen 75 strips.

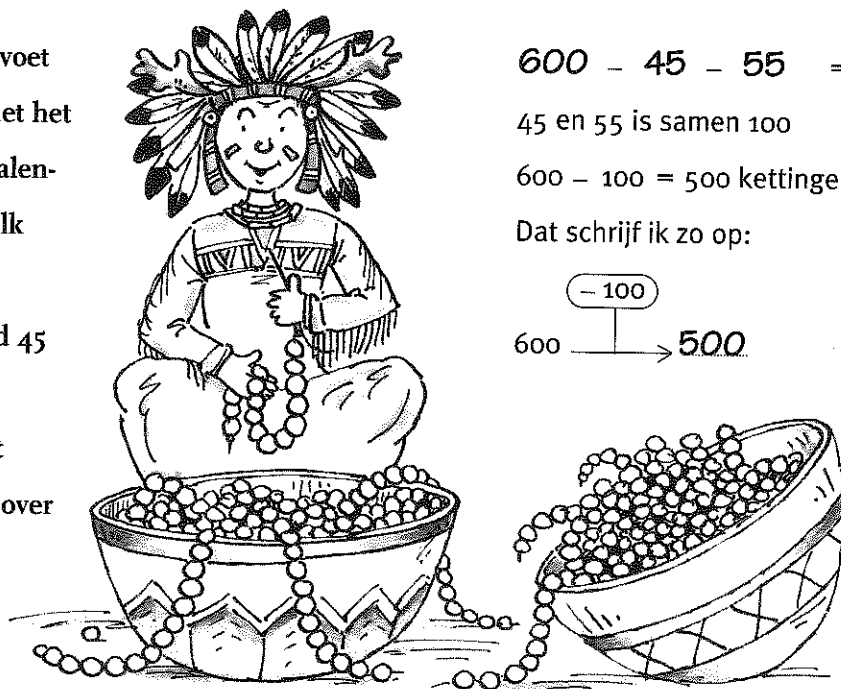

$$\begin{array}{r}
 44 + 27 = \\
 44 + 6 + 21 \\
 \hline
 50 + 21 = \dots\dots\dots
 \end{array}$$

'Sam,' zegt Jeroen, 'jij bent geen Plaatjesmaker, maar een praatjesmaker!' Sam krijgt een kleur ...

Hoog in de bergen wonen de Zwartvoet Indianen. Zij verdienen veel geld met het maken en verkopen van kleurige kralenkettingen aan de toeristen die hen elk weekeinde bezoeken. Van de 600 kettingen zijn er op zaterdagochtend 45 verkocht en op zaterdagmiddag 55. Rijgend Hert, het stamhoofd, rekent handig uit hoeveel kettingen er nog over zijn. Kijk maar rechts van hem.

$$600 - 45 - 55 = \dots\dots\dots$$

45 en 55 is samen 100

$$600 - 100 = 500 \text{ kettingen}$$

Dat schrijf ik zo op:

$$\begin{array}{r} \text{---} 100 \\ 600 \text{ ---} \rightarrow 500 \end{array}$$

1 Reken mee met Rijgend Hert.

$$500 - 45 - 25 = \underline{430}$$

$$\begin{array}{r} \text{---} 70 \\ 500 \text{ ---} \rightarrow 430 \end{array} \quad \begin{array}{c} \text{---} 70 \\ 430 \text{ ---} 500 \end{array}$$

$$600 - 64 - 26 = \dots\dots\dots$$

$$\begin{array}{r} \text{---} \\ 600 \text{ ---} \rightarrow \end{array}$$

$$900 - 32 - 28 = \dots\dots\dots$$

$$\begin{array}{r} \text{---} \\ \dots\dots\dots \text{ ---} \rightarrow \dots\dots\dots \end{array}$$

$$700 - 28 - 52 = \dots\dots\dots$$

$$\begin{array}{r} \text{---} 80 \\ 700 \text{ ---} \rightarrow \end{array}$$

$$800 - 23 - 47 = \dots\dots\dots$$

$$\begin{array}{r} \text{---} \\ \dots\dots\dots \text{ ---} \rightarrow \dots\dots\dots \end{array}$$

$$400 - 47 - 33 = \dots\dots\dots$$

$$\begin{array}{r} \text{---} \\ \dots\dots\dots \text{ ---} \rightarrow \dots\dots\dots \end{array}$$

- 2** De stamleden houden zelf goed bij hoeveel kralen ze over houden. Zo is Scherpe Neus begonnen met 660 kralen. Hij heeft twee kettingen gemaakt, één van 148 en één van 52 kralen. Hij gebruikt de manier van Rijgend Hert om handig zijn voorraad kralen te tellen.

$$660 - 148 - 52 = \dots\dots\dots$$

$\begin{array}{c} \text{--- 200 ---} \\ | \\ 660 \text{ --- } \rightarrow 460 \end{array}$

Reken uit hoeveel kralen de volgende stamleden overhouden.

Sterke Arm $880 - 43 - 127 = 880 \text{ --- } \text{--- 170 ---} \rightarrow \dots\dots\dots$

Rode Wolk $980 - 32 - 168 = 980 \text{ --- } \text{---} \rightarrow \dots\dots\dots$

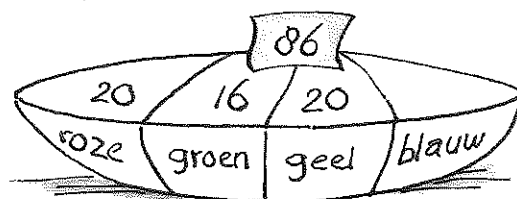
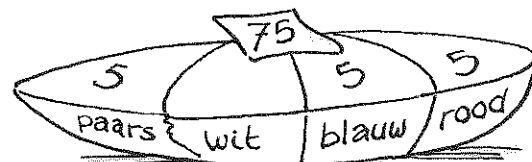
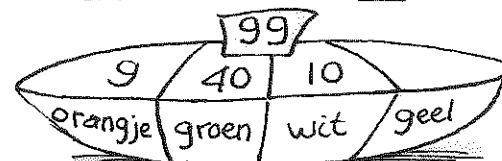
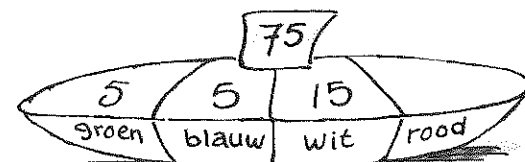
Snelle Pijl $570 - 81 - 119 = \dots\dots\dots \text{---} \rightarrow \dots\dots\dots$

Brede Neus $743 - 111 - 19 = \dots\dots\dots \text{---} \rightarrow \dots\dots\dots$

Sterke Hand $780 - 165 - 15 = \dots\dots\dots \text{---} \rightarrow \dots\dots\dots$

Vurige Blik $496 - 187 - 113 = \dots\dots\dots \text{---} \rightarrow \dots\dots\dots$

- 3** Elk stamlid gebruikt gewoonlijk 4 kleuren in een ketting. De gekleurde kralen worden vooraf klaar gelegd in bakjes. Reken handig uit hoeveel kralen er in de lege bakjes horen.

- 1 Adelaars Blok wil voor de afwisseling een tweekleurenketting maken van 85 kralen, rode en blauwe. Hij heeft nog maar 19 rode, en vraagt Rijgend Hert om handig uit te rekenen hoeveel blauwe kralen hij klaar moet leggen.

$$85 - 19 = \dots$$

Eerst $85 - 20$, dat is 65.

Nu heb ik er 1 kraal teveel afgehaald, die tel ik er weer bij

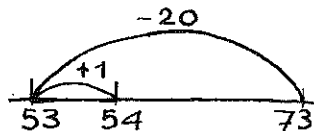
$$65 + 1 = 66 \text{ blauwe kralen}$$

Dat schrijf ik zo op:

$$85 \xrightarrow{-20} 65 \xrightarrow{+1} 66$$

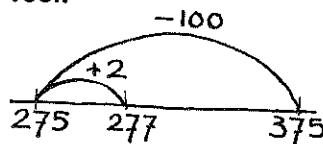
Reken op de manier van Rijgend Hert of spring op de getallenlijn.

$$73 - 19 =$$

$$73 \xrightarrow{-20} 53 \xrightarrow{+1} \dots$$

- 2 Scherpe Tand, het stamhoofd van de Bevers, vraagt Rijgend Hert om uit te rekenen hoeveel van zijn 375 kettingen er verkocht zijn als hij er nog 98 over heeft. Hij gebruikt daar weer zijn handige manier voor.

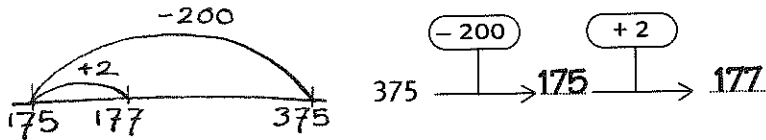
$$375 - 98 =$$

$$375 \xrightarrow{-100} 275 \xrightarrow{+2} 277$$

Reken zo ook de aantallen van de andere stammen uit.

Bizons	$501 - 98 =$	<u>501</u>	$\xrightarrow{-100}$	<u>401</u>	$\xrightarrow{+2}$	
Prairiewolven	$435 - 98 =$		$\xrightarrow{-}$		$\xrightarrow{+}$	
Blauwogen	$621 - 95 =$		$\xrightarrow{-}$		$\xrightarrow{+}$	
Tipidragers	$375 - 97 =$		$\xrightarrow{-}$		$\xrightarrow{+}$	
Bruinvoeten	$542 - 97 =$		$\xrightarrow{-}$		$\xrightarrow{+}$	

- 3** Toeristen kunnen de berg op met de lift of te voet. Rijgend Hert houdt ook die aantallen bij. Als er 375 bezoekers zijn geweest en de lift heeft er daarvan 198 gebracht, dan rekent hij handig uit hoeveel mensen te voet naar zijn dorp zijn gekomen.

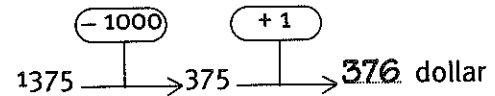

Help Rijgend Hert het lijstje uit te rekenen en in te vullen.

bezoekers	lift	te voet	
486	199		486 $\xrightarrow{-200}$ 286 $\xrightarrow{+1}$ 287
736		594	$\xrightarrow{\quad}$ $\xrightarrow{\quad}$
376	298		$\xrightarrow{\quad}$ $\xrightarrow{\quad}$
215	196		$\xrightarrow{\quad}$ $\xrightarrow{\quad}$
573	397		$\xrightarrow{\quad}$ $\xrightarrow{\quad}$
469	398		$\xrightarrow{\quad}$ $\xrightarrow{\quad}$
682	295		$\xrightarrow{\quad}$ $\xrightarrow{\quad}$
654		399	$\xrightarrow{\quad}$ $\xrightarrow{\quad}$
421	199		$\xrightarrow{\quad}$ $\xrightarrow{\quad}$

- 4** Het liefst rekent Rijgend Hert uit hoeveel zijn stam heeft verdiend aan de kettingen. Deze week hebben die 1375 dollar opgebracht, maar de kralen hebben 999 dollar gekost. Dat bedrag moet er dus nog af. Rijgend Hert zegt

Reken zo uit wat de Zwartvoeten verdienen.

verkocht	kosten kralen	verdiend
2628 dollar	996 dollar	 dollar
4328 dollar	1999 dollar	 dollar
3517 dollar	2998 dollar	 dollar
7256 dollar	1996 dollar	 dollar
6365 dollar	3998 dollar	 dollar

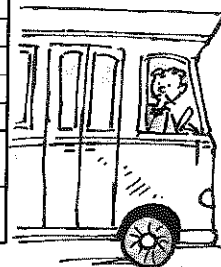
- 1 De groepen 3 t/m 8 van De Vuurvogel gaan een dagje naar het strand. Elke groep heeft 16 kinderen en stapt in een eigen bus. 'Hoeveel kinderen gaan er dus mee?' vroeg meneer Karel een paar dagen van te voren.

Frits liet zien hoe je dat kunt uitrekenen.

$$6 \times 16 = \dots\dots\dots$$

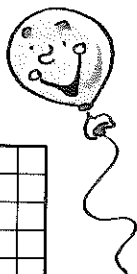
$6 \times 10 = 60$										$6 \times 6 = 36$					
$6 \times 16 = 60 + 36 = \dots\dots\dots$															

- 2 Na een gezellige busrit komen de kinderen aan bij het strand. Elke groep zet daar een eigen tent op en krijgt spulletjes om die te versieren. Reken eens handig uit hoeveel versierspullen de groepen samen nodig hebben.

Elke groep 12 ballonnen

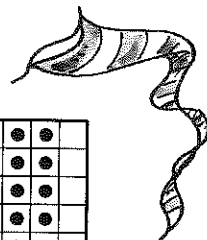
samen $6 \times 12 = \dots\dots\dots$ ballonnen

$6 \times 10 = \dots\dots\dots$										$6 \times 2 = \dots\dots\dots$	
$6 \times 12 = \dots\dots\dots + \dots\dots\dots = \dots\dots\dots$											

Elke groep 19 vlaggetjes

samen $6 \times 19 = \dots\dots\dots$ vlaggetjes

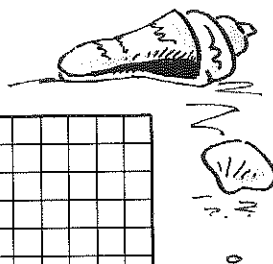

$6 \times 10 = \dots\dots\dots$										$6 \times 9 = \dots\dots\dots$								
$6 \times 19 = \dots\dots\dots + \dots\dots\dots = \dots\dots\dots$																		

3 De groepen krijgen opdracht om spulletjes te verzamelen. Teken de opgave en reken die uit.

Elke groep verzamelt 14 schelpen

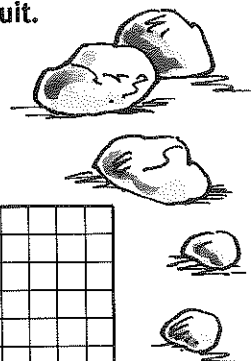
samen $6 \times 14 = \dots\dots\dots$ schelpen

$6 \times 10 = \dots\dots\dots$										$6 \times 4 = \dots\dots\dots$									
$6 \times 14 = \dots\dots\dots + \dots\dots\dots = \dots\dots\dots$																			

Elke groep verzamelt 11 steentjes

samen $6 \times 11 = \dots\dots\dots$ steentjes

$6 \times 10 = \dots\dots\dots$										$6 \times 1 = \dots\dots\dots$									
$6 \times 11 = \dots\dots\dots + \dots\dots\dots = \dots\dots\dots$																			

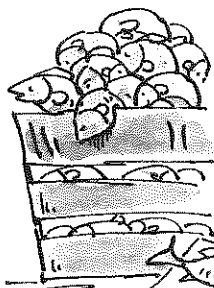
4 Voordat ze naar huis gaan, wordt Wilco met enkele andere kinderen door meneer Karel naar de viskraam gestuurd om voor elke groep 32 haringen te kopen.

Reken met Wilco uit hoeveel haringen hij moet halen.

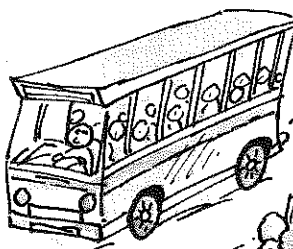
$6 \times 32 = \dots\dots\dots$ haringen

$6 \times 30 = \dots\dots\dots$															$6 \times 2 = \dots\dots\dots$														
$6 \times 32 = \dots\dots\dots + \dots\dots\dots = \dots\dots\dots$																													

- 1 De volgende dag praat groep 6 natuurlijk nog eens na over de fijne schoolreis. Dan zegt meneer Karel: 'Elke bus waarin we gisteren reisden, had 28 zitplaatsen. Hoeveel zitplaatsen hadden de 6 bussen samen? Esther, kun jij dat uitrekenen zonder een tekening te maken?' Esther zegt: 'Ja, hoor!' Kijk maar.

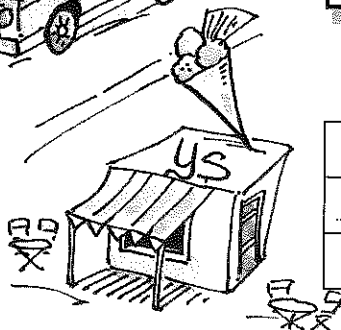
Los de volgende sommen op de manier van Esther op.

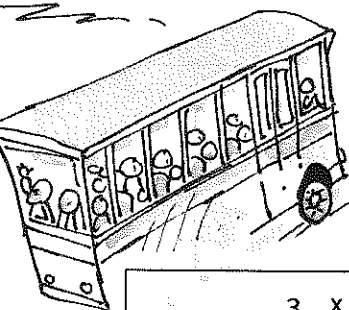
$$6 \times 28 = \dots\dots\dots$$

$6 \times 20 = 120$	$6 \times 8 = 48$
$6 \times 28 = 120 + 48 = 168$	

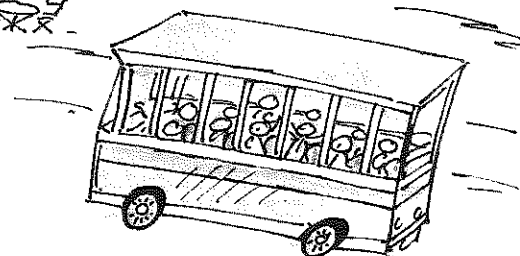
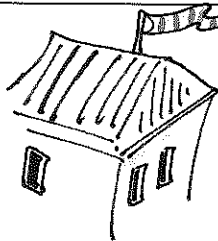
$6 \times 63 = \dots\dots\dots$	
$6 \times 60 = \dots\dots\dots$	$6 \times 3 = \dots\dots\dots$
$6 \times 63 = \dots\dots\dots + \dots\dots\dots = \dots\dots\dots$	

$8 \times 35 = \dots\dots\dots$	
$\dots\dots\dots \times \dots\dots\dots = \dots\dots\dots$	$\dots\dots\dots \times \dots\dots\dots = \dots\dots\dots$
$\dots\dots\dots \times \dots\dots\dots = \dots\dots\dots + \dots\dots\dots = \dots\dots\dots$	

$5 \times 28 = \dots\dots\dots$	
$5 \times 20 = \dots\dots\dots$	$5 \times 8 = \dots\dots\dots$
$5 \times 28 = \dots\dots\dots + \dots\dots\dots = \dots\dots\dots$	

$3 \times 84 = \dots\dots\dots$	
$3 \times \dots\dots\dots = \dots\dots\dots$	$3 \times \dots\dots\dots = \dots\dots\dots$
$3 \times 84 = \dots\dots\dots + \dots\dots\dots = \dots\dots\dots$	

$7 \times 42 = \dots\dots\dots$	
$\dots\dots\dots \times \dots\dots\dots = \dots\dots\dots$	$\dots\dots\dots \times \dots\dots\dots = \dots\dots\dots$
$\dots\dots\dots \times \dots\dots\dots = \dots\dots\dots + \dots\dots\dots = \dots\dots\dots$	

- 2** 'Maar dat kun je ook anders opschrijven, meneer,' zegt Gianni. En hij doet zijn manier voor op het bord.

$$6 \times 28 = \boxed{6 \times 20} + \boxed{6 \times 8} = \boxed{120} + \boxed{48} = 168$$

'Oké, kinderen,' zegt meneer Karel.

'De volgende sommen doen we op Gianni's manier.'

$$7 \times 18 = \boxed{7 \times 10} + \boxed{7 \times 8} = \boxed{70} + \boxed{56} = \dots\dots$$

$$5 \times 14 = \boxed{5 \times 10} + \boxed{5 \times 4} = \boxed{\dots\dots} + \boxed{\dots\dots} = \dots\dots$$

$$8 \times 19 = \boxed{8 \times \dots\dots} + \boxed{8 \times \dots\dots} = \boxed{\dots\dots} + \boxed{\dots\dots} = \dots\dots$$

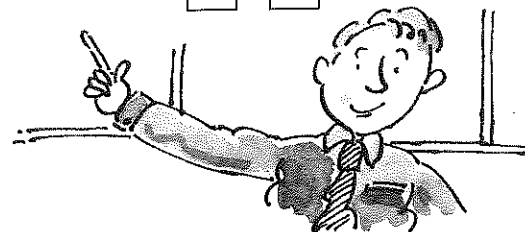
$$7 \times 23 = \boxed{\dots\dots \times \dots\dots} + \boxed{\dots\dots \times \dots\dots} = \boxed{\dots\dots} + \boxed{\dots\dots} = \dots\dots$$

$$5 \times 35 = \boxed{\dots\dots \times \dots\dots} + \boxed{\dots\dots \times \dots\dots} = \boxed{\dots\dots} + \boxed{\dots\dots} = \dots\dots$$

$$7 \times 43 = \boxed{\dots\dots \times \dots\dots} + \boxed{\dots\dots \times \dots\dots} = \boxed{\dots\dots} + \boxed{\dots\dots} = \dots\dots$$

- 3** Meneer Karel ziet dat Kim veel eerder met de sommen klaar is dan de andere kinderen. 'Ik heb het nog korter opgeschreven,' zegt ze. Ze laat dat op het bord zien.

$$6 \times 28 = \boxed{120} + \boxed{48} = 168$$

Meneer Karel zegt: 'Dan mag iedereen de volgende sommen op de manier van Kim maken.'

$$5 \times 37 = \boxed{150} + \boxed{35} = \dots\dots$$

$$3 \times 64 = \boxed{\dots\dots} + \boxed{\dots\dots} = \dots\dots$$

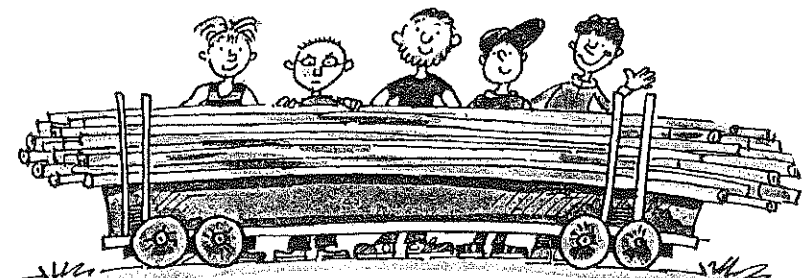
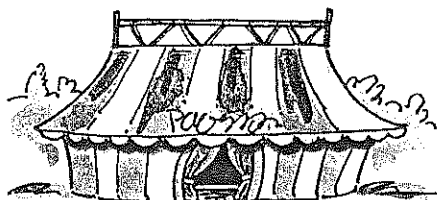
$$8 \times 29 = \boxed{\dots\dots} + \boxed{\dots\dots} = \dots\dots$$

$$2 \times 96 = \boxed{\dots\dots} + \boxed{\dots\dots} = \dots\dots$$

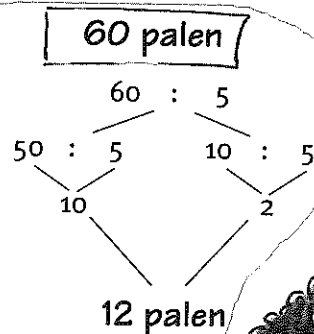

- 1 Hoera! Circus Poggibonzi slaat zijn tenten op in de stad. Cindy en Bert kijken bij de opbouw. Dat gaat handig! Een grote wagen met 60 palen wordt leeggehaald door 5 sterke kerels. 'Hoe weten zij nou zo snel hoeveel palen ieder mee moet nemen?' vraagt Bert zich verwonderd af. 'Kijk,' zegt Cindy. →

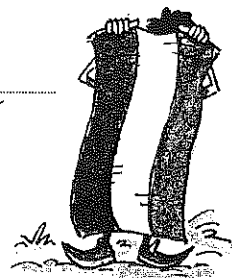
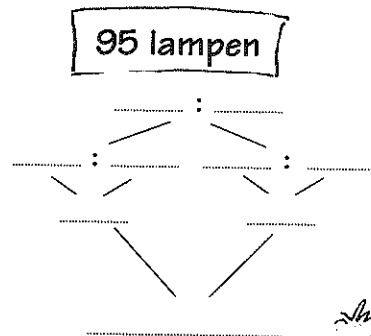
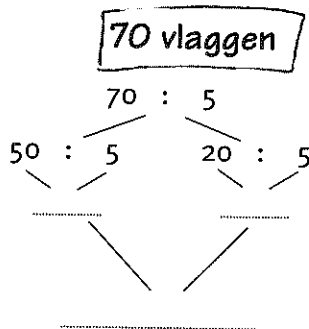

de opgave is dus
daar maak ik twee sommen van
die reken ik apart uit
en tel de uitkomsten bij elkaar,
ieder krijgt dus

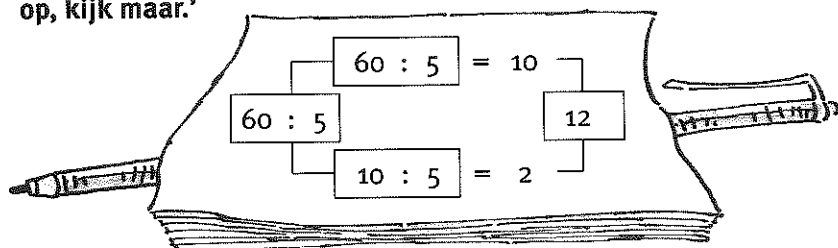

- 2 Zo worden nog meer spullen eerlijk verdeeld. Bert maakt er tekeningetjes van. Doe maar mee.

de opgave is dus
daar maak ik twee sommen van
die reken ik apart uit
en tel de uitkomsten bij elkaar,
ieder krijgt dus

3 Eén van de sterke mannen kijkt bewonderend mee over de schouder van Bert. 'Liokomio tjielepiet' horen ze hem zeggen en ze knikken alsof ze hem begrijpen. Dan neemt de man de schrijfblok van Bert over en begint te schrijven. 'Aha,' zegt Cindy. 'Hij schrijft die sommetjes van ons op een kortere manier op, kijk maar.'

Probeer het ook maar eens.

$$\begin{array}{l} 60 : 6 = \dots\dots\dots \\ 78 : 6 \quad \quad \quad \boxed{} \\ 18 : 6 = \dots\dots\dots \end{array}$$

$$\begin{array}{l} \dots\dots\dots : 3 = \dots\dots\dots \\ 36 : 3 \quad \quad \quad \boxed{} \\ \dots\dots\dots : 3 = \dots\dots\dots \end{array}$$

$$\begin{array}{l} \dots\dots\dots : \dots\dots\dots = \dots\dots\dots \\ 84 : 7 \quad \quad \quad \boxed{} \\ \dots\dots\dots : \dots\dots\dots = \dots\dots\dots \end{array}$$

$$\begin{array}{l} \dots\dots\dots : \dots\dots\dots = \dots\dots\dots \\ 28 : 2 \quad \quad \quad \boxed{} \\ \dots\dots\dots : \dots\dots\dots = \dots\dots\dots \end{array}$$

4 Kijk maar eens naar het voorbeeld en probeer dan de andere sommen ook zo uit te rekenen. Probeer het maar.

$$\begin{array}{l} 200 : 5 = 40 \\ 215 : 2 \quad \quad \quad \boxed{} \\ 15 : 5 = 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 300 : \dots\dots\dots = \dots\dots\dots \\ 312 : 6 \quad \quad \quad \boxed{} \\ 12 : \dots\dots\dots = \dots\dots\dots \end{array}$$

$$\begin{array}{l} \dots\dots\dots : \dots\dots\dots = \dots\dots\dots \\ 245 : 5 \quad \quad \quad \boxed{} \\ \dots\dots\dots : \dots\dots\dots = \dots\dots\dots \end{array}$$

$$\begin{array}{l} \dots\dots\dots : \dots\dots\dots = \dots\dots\dots \\ 116 : 4 \quad \quad \quad \boxed{} \\ \dots\dots\dots : \dots\dots\dots = \dots\dots\dots \end{array}$$

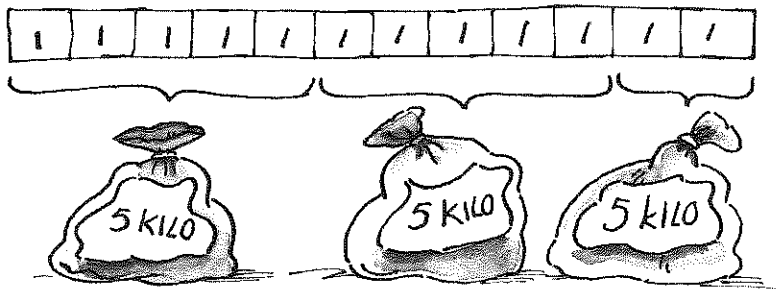
1 Cindy en Bert worden door Jacco, de dierenverzorger, uitgenodigd om hem te helpen met het voederen van de dieren. Gelukkig spreekt hij wel Nederlands. Ze mogen beginnen met de 12 paarden haver te geven, elk paard 1 kilo. De haver zit verpakt in zakken van 5 kilo. 'Je weet toch wel hoeveel zakken je open moet maken, hè?' vraagt Jacco. Bert kijkt verschrikt naar Cindy. Maar die zegt meteen: 'Ja, hoor.' Als Jacco weg is, moet Cindy aan Bert zien hoe ze aan haar antwoorden komt. Ze doet dat met een tekening.

Er zijn 12 paarden. Ieder krijgt 1 kilo haver.

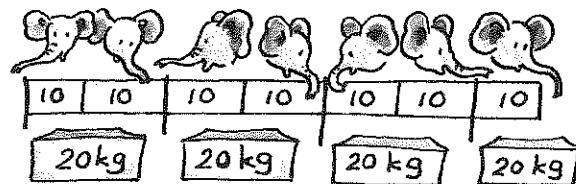

Samen 12 kilo.

Eén zak is 5 kilo. Je hebt 3 zakken nodig.

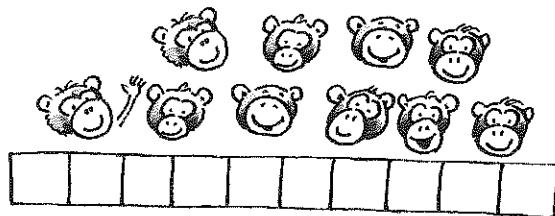
2 Bert begrijpt de uitleg en opgelucht helpt hij met het voederen. Toch maakt hij soms voor de zekerheid een tekening zoals Cindy deed. Hij geeft de zak en de bakken die hij ermee kan vullen steeds dezelfde kleur. Doe maar mee met Bert.

Er zijn 7 olifanten. Ieder krijgt 10 kilo hooi.

Dat is samen kilo.

1 baal hooi is 20 kilo. Nodig balen.

Er zijn 10 apen. Ieder krijgt 3 bananen.

Dat is samen bananen.

1 tros is 9 bananen. Nodig trossen.

3 Cindy slaat het tekenen over en rekt meteen de aantallen uit. Reken maar mee.

Er zijn 6 zeehonden.

Ieder krijgt 7 vissen.

Dat is samen $6 \times 7 =$ vissen.

1 emmer is 10 vissen.

Je hebt nodig emmers.

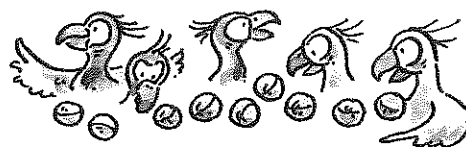
Er zijn 5 papagaaien.

Ieder krijgt 9 noten.

Dat is samen $5 \times 9 =$ noten.

1 pak is 25 noten.

Je hebt pakken nodig.

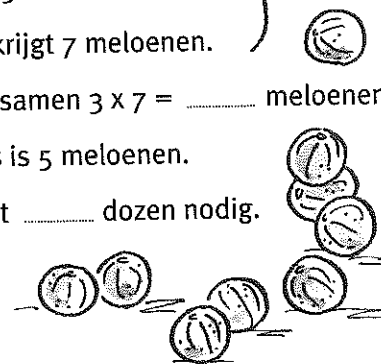
Er zijn 3 kamelen.

Ieder krijgt 7 meloenen.

Dat is samen $3 \times 7 =$ meloenen.

1 doos is 5 meloenen.

Je hebt dozen nodig.

4 Nu geeft Jacco hen een lijstje waarop alles handig bij te houden is.

Vul dat lijstje maar in en kleur het aantal dozen dat Cindy en Bert moeten openen.

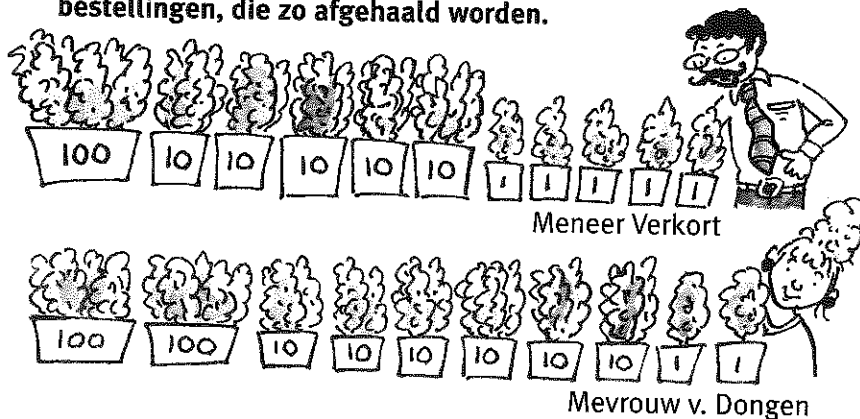
dieren	ieder	samen										
6 leeuwen	8 kilo vlees	48 kilo	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20
9 konijnen	6 wortels	 wortels	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
7 zebra's	12 klontjes	 klontjes	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20
4 beren	7 appels	 appels	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
8 honden	3 botten	 botten	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5

Als beloning voor hun hulp krijgen Cindy en Bert een zak popcorn van Jacco. Heerlijk!

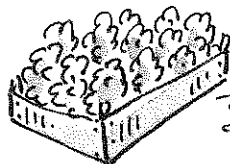
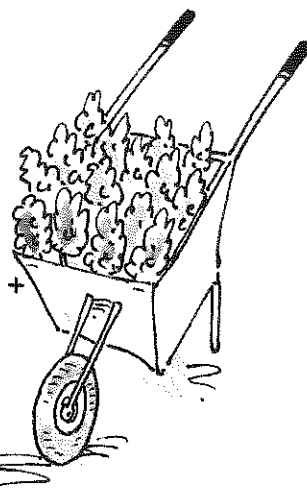

- 1 Dik werkt in de Plantenkas. Hij moet bijhouden hoeveel plantjes er verkocht worden. Kijk maar eens naar de volgende bestellingen, die zo afgehaald worden.

Dik telt die zo samen:

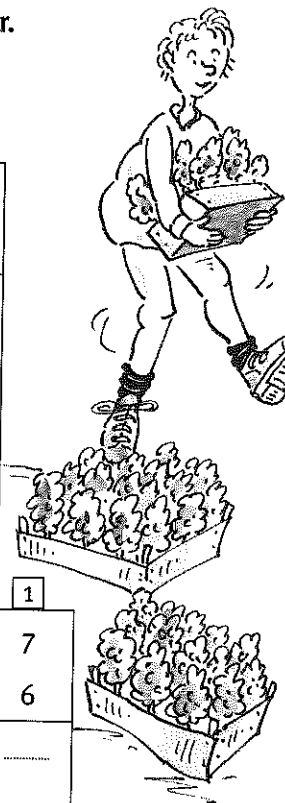
	100	10	1
Meneer Verkort	1	5	5
Mevrouw v. Dongen	2	6	2
eerste de losse			7
dan de bakjes van 10	1	1	0
en dan die van 100	3	0	0
dus samen			

- 2 Tel op die manier ook de volgende bestellingen bij elkaar.

100	10	1
2	4	6
2	2	7

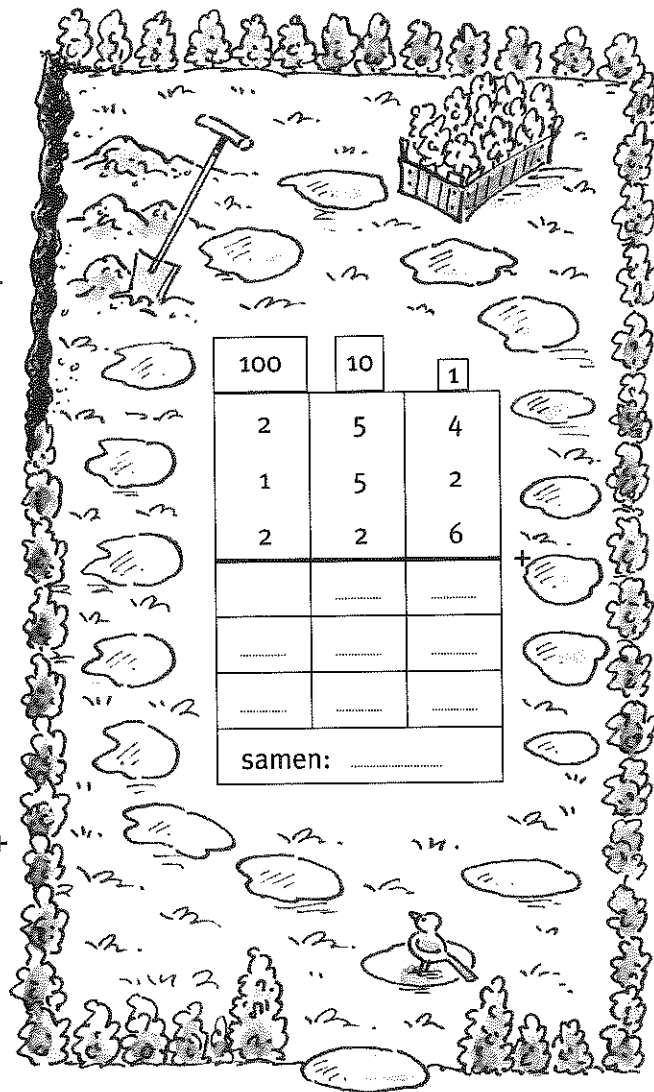
100	10	1
2	3	7
3	4	6

3 Hier zie je nog enkele lijstjes van Dik. Tel de aantallen samen.

100	10	1
6	2	3
1	6	5
1	2	4
samen:		

100	10	1
2	6	9
1	3	9
2	7	9
samen:		

100	10	1
2	5	4
1	5	2
2	2	6
samen:		

100	10	1
	5	4
	8	6
3	2	6
samen:		

100	10	1
3	6	9
	9	8
5	2	7
samen:		

Dik, hebben hun eigen manier om bestellingen bij elkaar te tellen. Kijk maar.

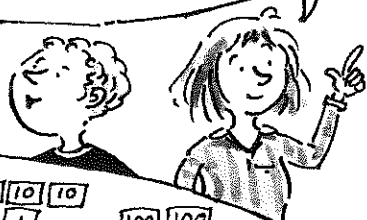
155 + 262 = 417

100 10 10 10 10 10 + 100 100 10 10 10 10

ik tel de losse plantjes 300 / 110 / 7 10

ik haal de 100 uit 110 400 / 10 / 7 ☐

dus samen $400 + 10 + 7 = 417$

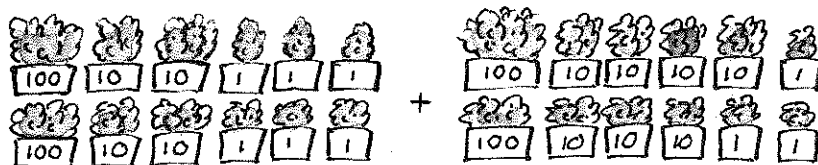
155 + 262

ik tel de losse plantjes $300 + 110 + 7$

dat is $410 + 7$

dus samen 417

2 Gebruik de manier van Jeroen of van Toos om deze bestellingen samen te tellen.

$$246 + 273 = 400 / 110 / 9$$

500 / 10 / 9

519

$$400 + 110 + 9$$

of $\Rightarrow$ $510 + 9$

519

$$128 + 263 =$$

$$328 + 491 =$$

$$284 + 633 =$$

$736 + 156 =$

$$500 + 130 + 17$$

$$314 + 126 + 183 =$$

$$500 + 130 + 17$$

$$630 + 17$$

647

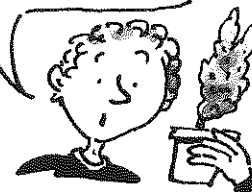
$$57 + 268 + 379 =$$

3 Hier heb je de 3 manieren om de bestellingen samen te tellen nog eens naast elkaar. $687 + 258 =$

100	10	1
6	8	7
2	5	8
samen dus:		

800 / 130 / 15
 900 / 30 / 15
 900 / 40 / 5
 samen 945

$800 + 130 + 15$
 $930 + 15$
 samen 945

Gebruik één van de manieren om de volgende sommen uit te rekenen.

$278 + 75 + 293 =$

$57 + 219 + 654 =$

$728 + 39 + 127 =$

$256 + 265 + 462 =$

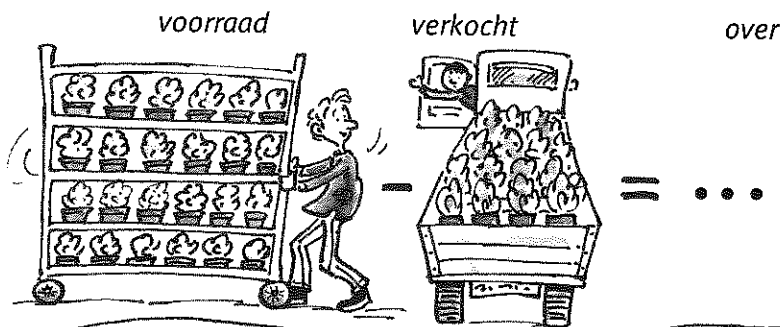
$423 + 38 + 229 =$

$320 + 128 + 279 =$

$94 + 185 + 368 =$

$185 + 296 + 373 =$

- 1 Fadime en Thomas krijgen elke dag de lijstjes met verkochte plantjes. Zij rekenen uit hoeveel plantjes er van elke soort nog over zijn. Ieder heeft daar een eigen manier voor.

$$333 - 165$$

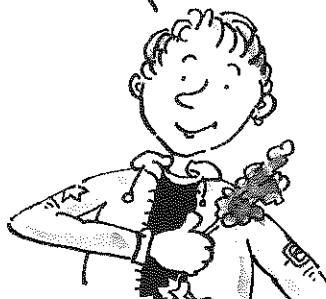
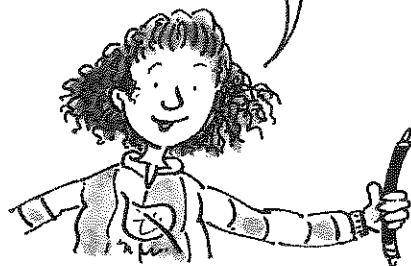
100	10	1
2	12	13
3	3	3
1	6	5
1	6	8

$$333 - 165$$

$$200 / -30 / -2$$

$$170 / -2$$

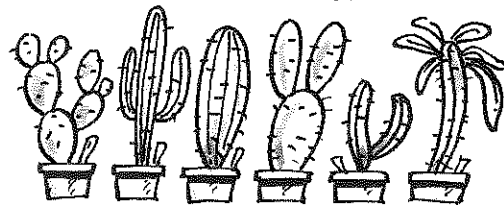
$$168$$

- 2 Reken uit hoeveel plantjes er over zijn.

$$\text{gipskruid} \quad 426 - 257 = \dots$$

$$\text{cactus} \quad 365 - 89 = \dots$$

$$\text{klimop} \quad 562 - 398 = \dots$$

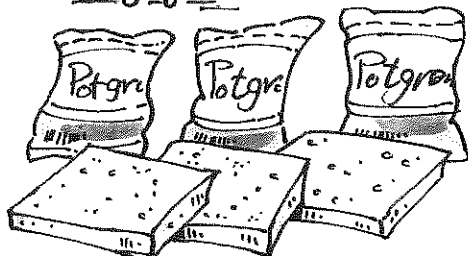
$$\text{varen} \quad 921 - 496 = \dots$$

3 De Plantenkas verkoopt ook andere dingen. Fadime en Thomas houden elke maand bij hoeveel er nog over is.

Help maar!

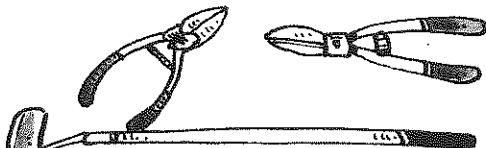

$$268 - 179 = \dots\dots\dots$$

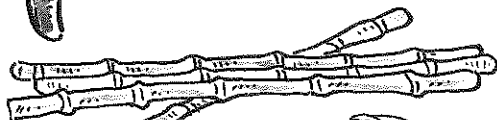
$$426 - 168 = \dots\dots\dots$$

$$915 - 739 = \dots\dots\dots$$

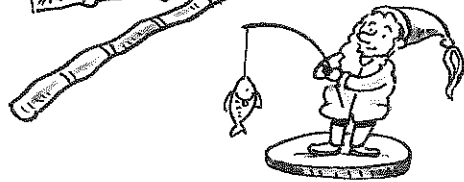
$$522 - 293 = \dots\dots\dots$$

$$436 - 89 = \dots\dots\dots$$

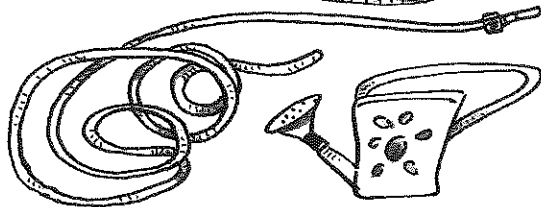

$$521 - 286 = \dots\dots\dots$$

$$946 - 298 = \dots\dots\dots$$

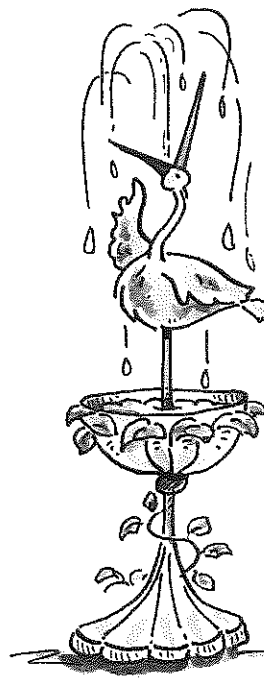
$$145 - 66 = \dots\dots\dots$$

$$426 - 158 = \dots\dots\dots$$

4 Reken nu de volgende opgaven uit.

Zet de letter die vóór de som staat in de balk onder de goede uitkomst. Dan zie je wat er deze week in de aanbieding is.

t $352 - 164 = \dots\dots\dots$

t $936 - 397 = \dots\dots\dots$

s $435 - 167 = \dots\dots\dots$

l $204 - 66 = \dots\dots\dots$

u $625 - 256 = \dots\dots\dots$

e $621 - 258 = \dots\dots\dots$

e $864 - 579 = \dots\dots\dots$

o $805 - 657 = \dots\dots\dots$

i $933 - 485 = \dots\dots\dots$

n $518 - 329 = \dots\dots\dots$

n $621 - 156 = \dots\dots\dots$

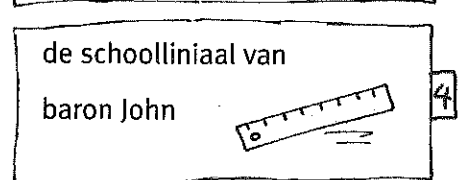
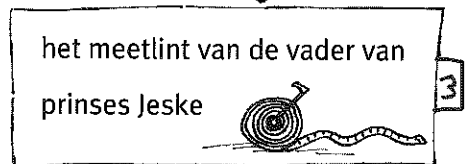
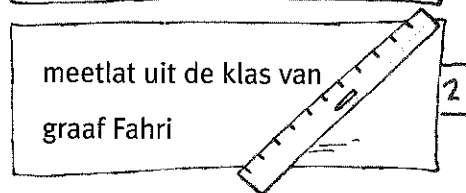
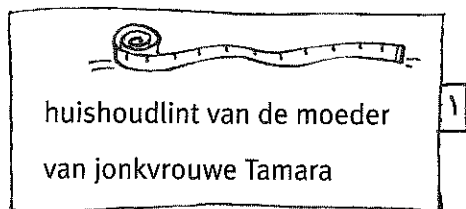
188	369	448	189	268	539	148	285	138	363	465
t										

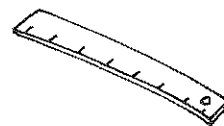
Tamara, John, Fahri en Jeske vormen samen de Bende van de Ridderhof. Ze spelen vaak alsof ze in de riddertijd leven. Nu willen ze in de tuin van de ouders van 'prinses' Jeske een eigen speekasteel van afvalhout bouwen. Ze weten dat er veel gepast

en gemeten zal moeten worden. En dus hebben ze allerlei meetspullen meegebracht die ze misschien kunnen gebruiken.

1 Vul in welk meetinstrument jij zou gebruiken als je wilt meten:

- ☐ wat de lengte van de speelplaats van school is
- ☐ hoe lang je potlood nog is
- ☐ hoe lang het touw moet zijn dat je om een boom wilt binden
- ☐ wat de hoogte van de deur is
- ☐ hoe lang een baan van het behang voor je kamer moet zijn
- ☐ hoe lang het bandje van je horloge moet worden
- ☐ hoe lang je straat is
- ☐ of een broekmaat 36 je past
- ☐ hoe dik je schrift is
- ☐ hoe groot je bent
- ☐ hoeveel de lengte van je voet is

2 Opeens zegt prinses Jeske plechtig: 'Ik gebruik voor het kasteel de meetlat van graaf Fahri. Die is precies één *meter* lang. Onze meneer schrijft dat korter op: *1 m*. En de meter is weer verdeeld in 100 stukjes van een *centimeter*. Dat schrijf je kort: *100 cm*. Ze neemt de meetlat en maakt van karton een strook van 10 centimeter. Doe hetzelfde en meet de volgende dingen in de klas.

hoe hoog is de deur	<u>2 m</u>	en	<u>10 cm</u>
hoe breed is je tafel		en	
hoe lang is de vensterbank		en	
hoe breed is de klas		en	
hoe hoog zit de deurklink		en	
hoe lang is het schoolbord		en	
hoe breed is de deur		en	
hoe hoog zit de vensterbank		en	
hoe hoog is mijn tafeltje		en	
hoe groot ben ik		en	

3 Om te oefenen heeft baron John een plankje gemeten en roept: 'Zo, dit koninklijke plankje is 4 meter lang.' Jonkvrouw Tamara kijkt hem vol medelijden aan en zegt: 'Deze koninklijke oen moet nog even goed oefenen voor we echt gaan beginnen. Laten we hem maar eens overhoren.'

Help de baron even en vul in *m* of *cm*.

de deur is 210	hoog
de hoge boom is 21	hoog
de zeilboot is 6	lang
dit meisje is 150	groot
de eettafel is 80	hoog
het hoge huis is 12	hoog
het keukenraam is 200	hoog
de vensterbank is 2	breed

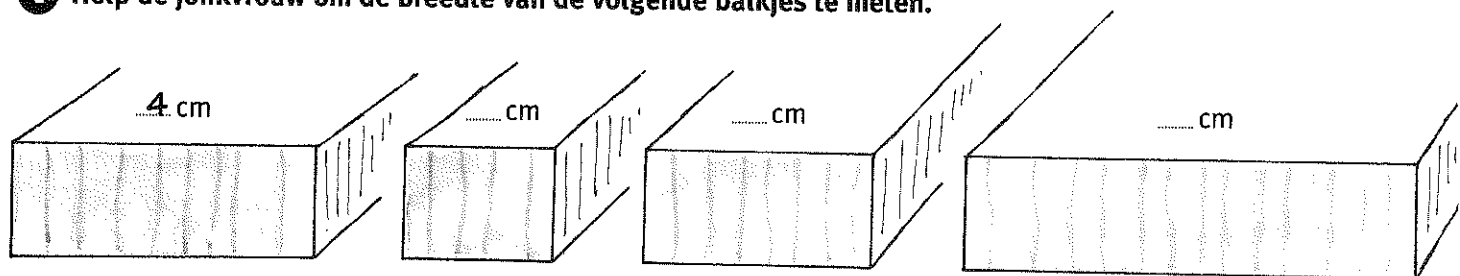

De kinderen gaan passen en meten. Jonkvrouw Tamara heeft twee balkjes in haar handen en probeert te meten of ze beide even dik zijn. 'Dat is lastig,' zegt ze, 'mijn meter en mijn kartonstrook zijn te lang om dat te kunnen meten.' Maar dan snelt

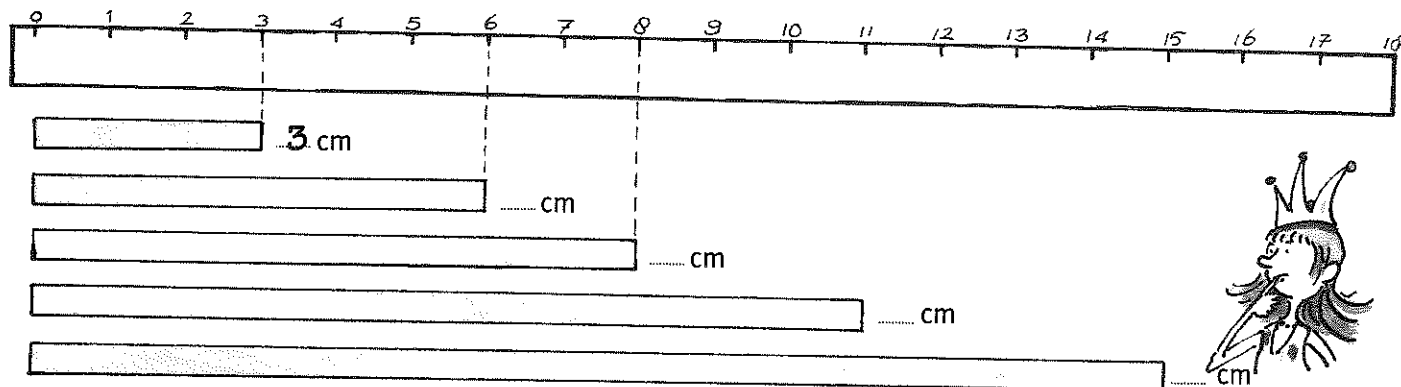
graaf Fahri haar trots te hulp: 'Daar kun je mijn schoolliniaal goed voor gebruiken.

Daar staan centimeters op en daar kun je heel nauwkeurig mee meten.'

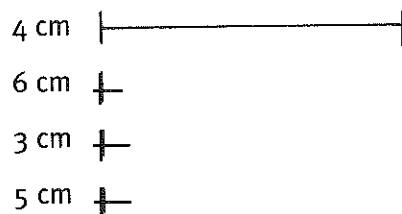
- 1** Help de jonkvrouw om de breedte van de volgende balkjes te meten.

- 2** Prinses Jeske gebruikt de schoolliniaal om kleine stukjes hout af te passen. Daar wil ze straks sterren van maken. Help Jeske even door de juiste lengte achter de stukjes te zetten.

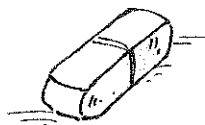
- 3** Nu leent Tamara de liniaal even om een aantal lijnen te trekken. Probeer dat ook eens met je eigen schoolliniaal. Let op: begin te meten bij de 0 en niet bij het begin van je liniaal! Trek lijnen.

- 4** Meet met je schoolliniaal.

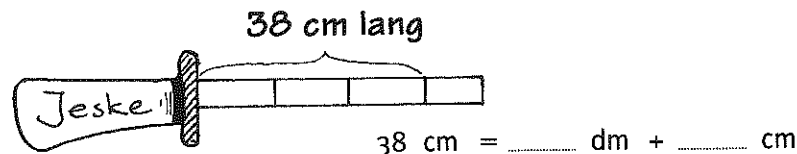
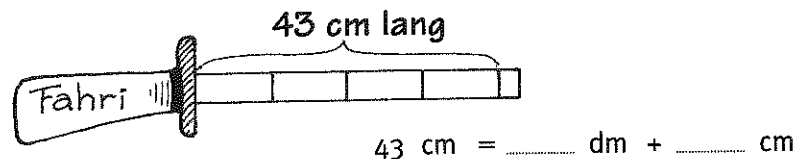
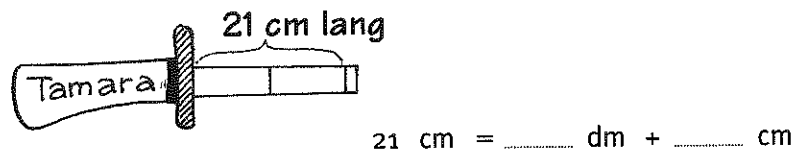
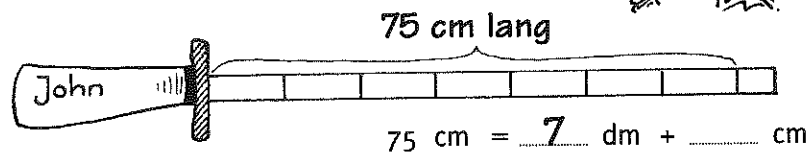
Let op: als je een stukje te kort komt, tel je dat gewoon als een hele cm.

mijn potlood cm
 mijn gum cm
 mijn middelvinger cm
 de breedte van mijn taalschrift cm
 de breedte van mijn schoen cm

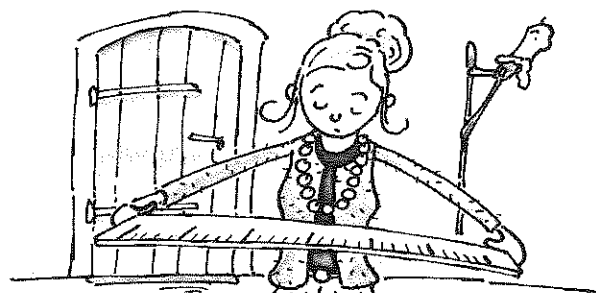

- 5** Baron John heeft een stukje plank van 75 cm lang gemeten en afgezaagd. Hij zegt: 'Hè, daar past mijn strookje karton twee keer in en dan houd ik nog 3 cm over.' De anderen klappen voor de ontdekking van hun baron. Jeske zegt: 'Die strook van 10 cm noem je een *decimeter*. Dat schrijf je kort: *dm*.' Als beloning mag John houten zwaarden gaan maken. Je kunt zijn ontdekking nog aflezen bij de zwaarden.

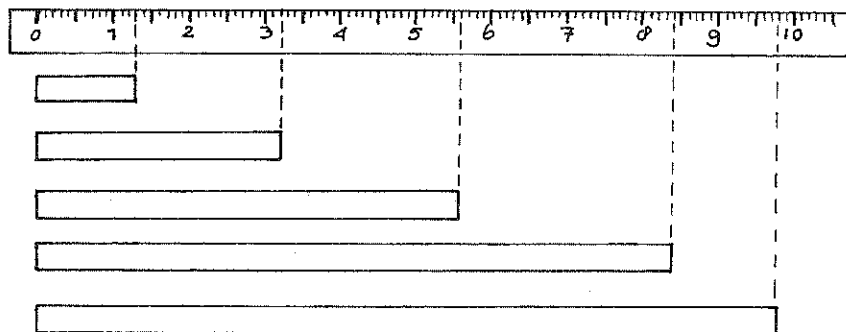
Vul dus de juiste getallen even in.

De jonkvrouw kijkt nog eens goed naar de liniaal. 'He,' zegt ze, 'er staan heel kleine streepjes tussen de cm.' 'Oh, dat zijn millimeters,' zegt graaf Fahri. 'Elke cm kun je verdelen in 10 mm. Daarmee kun je nog nauwkeuriger meten.'

- 1** Tamara gaat dat meteen proberen en meet een aantal dikke zwarte strepen die op een plankje staan. Help haar maar.

$$1 \text{ cm} + 3 \text{ mm} = \dots \text{ mm}$$

$$\dots \text{ cm} + \dots \text{ mm} = \dots \text{ mm}$$

$$\dots \text{ cm} + \dots \text{ mm} = \dots \text{ mm}$$

$$\dots \text{ cm} + \dots \text{ mm} = \dots \text{ mm}$$

$$\dots \text{ cm} + \dots \text{ mm} = \dots \text{ mm}$$

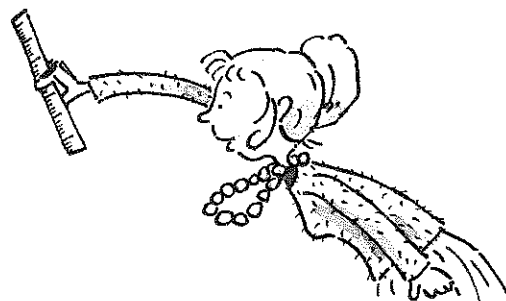
- 2** Gebruik nu je eigen liniaal en trek de volgende lijnen.

8 cm en 3 mm $\perp$

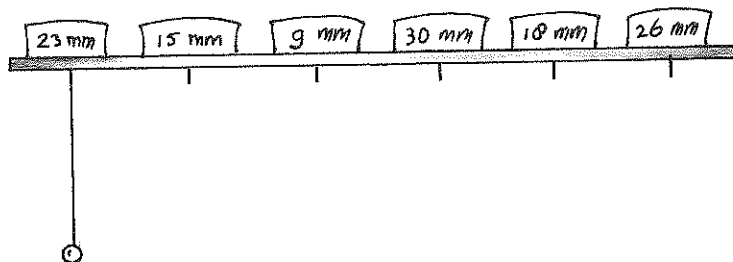
5 cm en 2 mm $\perp$

9 cm en 5 mm $\perp$

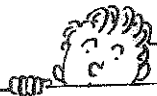
12 cm en 6 mm $\perp$

- 3 Prinses Jeske wil een raamversiering maken door draadjes met kralen aan een lat te hangen. Ze meet heel nauwkeurig de draadjes en hangt er een kraal aan. Help haar maar.

- 5 Laat nu maar eens zien of je net zo goed kunt meten als de clubleden en vul de goede maten in.

$$425 \text{ cm} = \dots \text{ m} + \dots \text{ cm}$$

$$360 \text{ cm} = \dots \text{ m} + \dots \text{ dm}$$

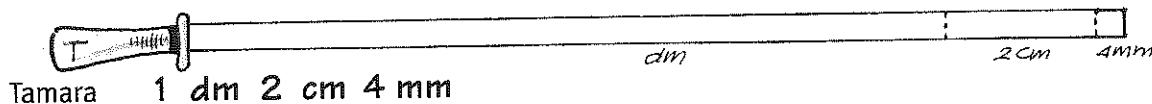
$$36 \text{ mm} = \dots \text{ cm} + \dots \text{ mm}$$

$$65 \text{ cm} = \dots \text{ dm} + \dots \text{ cm}$$

$$120 \text{ cm en } 6 \text{ dm} = \dots \text{ cm}$$

$$86 \text{ cm en } 4 \text{ dm} = \dots \text{ cm}$$

- 4 Baron John maakt voor alle leden een houten dolk. Hij verft ze ook: de dm blauw, de cm geel en de mm rood. Doe dat ook.

Tamara 1 dm 2 cm 4 mm

Jeske 1 dm 3 cm 2 mm

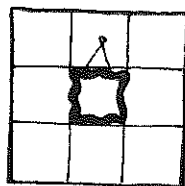
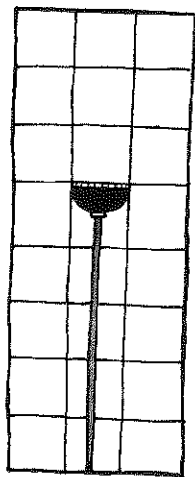
Fahri 1 dm 4 cm 8 mm

John 1 dm 5 cm 6 mm

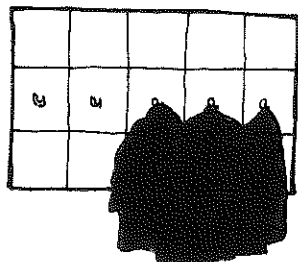
De muren en vloeren van school zijn toe aan een opknapbeurt. Fadime en Sam mogen Bor, de tegelzetter, helpen. 'Maar dan moet je wel snel kunnen uitrekenen hoeveel tegels ik steeds nodig heb,' zegt hij.

1 'Dus tellen maar....!' zegt Bor.

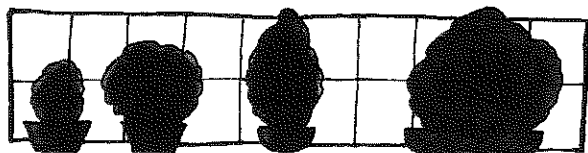
..... tegels

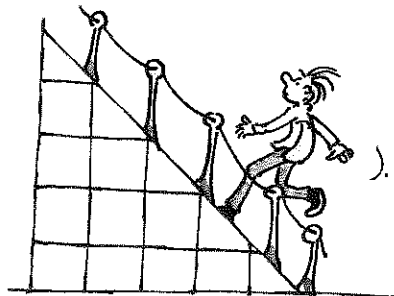
..... tegels

..... tegels

..... tegels

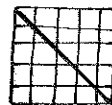

2 'Jullie zijn uitstekende tegeltellers,' zegt Bor. 'Maar kunnen jullie ook het aantal tegels onder de trap uitrekenen?'

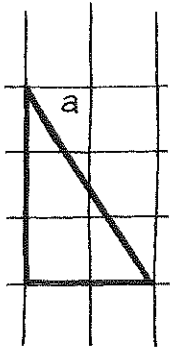
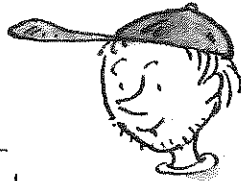
*Ik tel eerst de hele tegels,
dat zijn er 10.
Dan tel ik de halve tegels
en maak daar hele van,
dat zijn er $2\frac{1}{2}$.
Samen $12\frac{1}{2}$ tegel*

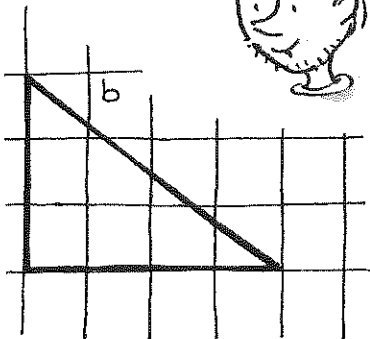
*Ik maak er eerst een vierkant van.
Daar zitten 25 tegels in.
De driehoek is de helft van het vierkant.
Dus $25 : 2 = 12\frac{1}{2}$ tegel*

3 'Fantastisch,' zegt Bor. 'Leg het goede aantal tegels nu maar neer bij de volgende stukken.'

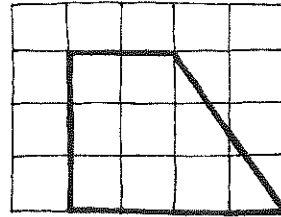

..... tegels

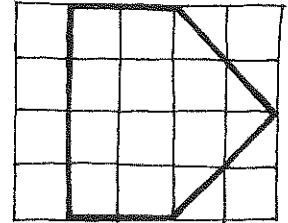

..... tegels

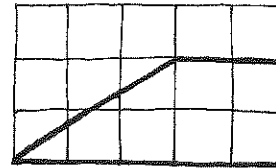
4 Soms komen ze bijzondere vormen tegen. Toch weten ze een manier te bedenken om het goede aantal tegels te achterhalen. Jij ook?

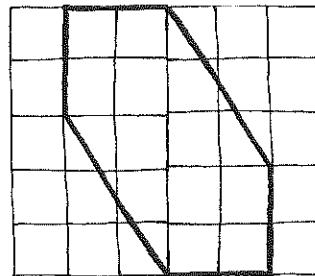
..... tegels

..... tegels

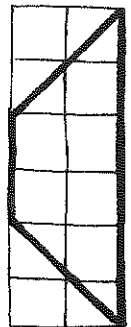
..... tegels

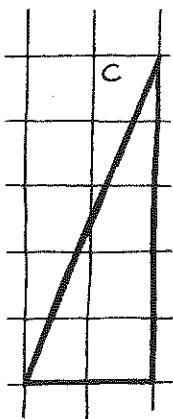
..... tegels

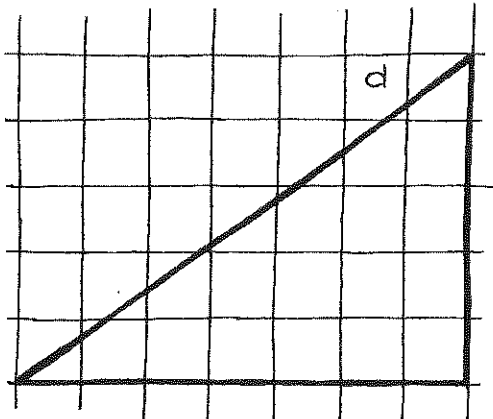
..... tegels

..... tegels

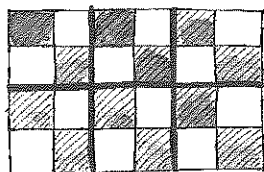

..... tegels

..... tegels

- 1 De muren zijn klaar. Bor, Fadime en Sam gaan beginnen aan de vloeren.
 'Daar gaan we patronen in leggen,' zegt Bor. 'Hoeveel tegels heb ik nodig voor dit patroon?'

Totaal $6 \times 4 = 24$ tegels.

De helft is zwart,

dus: $24 : 2 = 12$.

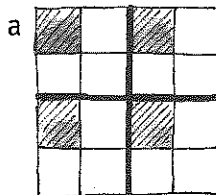
Er zijn 6 groepjes van 4 tegels.

In elk groepje zitten 2 zwarte,

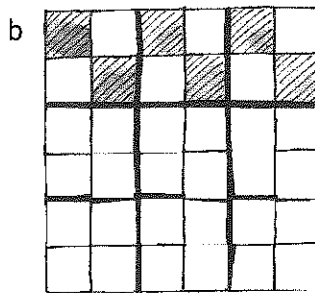
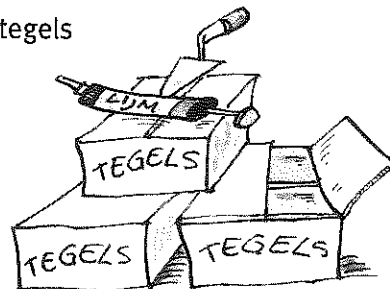
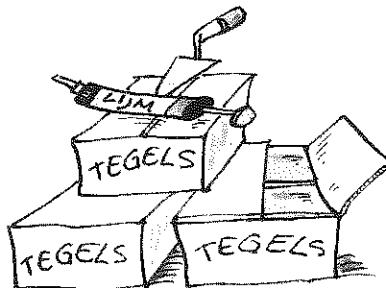
dus: $6 \times 2 = 12$ zwarte tegels.

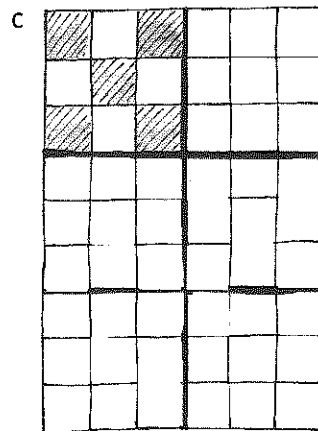
- 2 Bor geeft Fadime en Sam de opdracht om het juiste aantal zwarte tegels neer te leggen bij de volgende patronen. Help hen maar. Bij b en c moet je eerst de patronen afmaken.

..... zwarte tegels

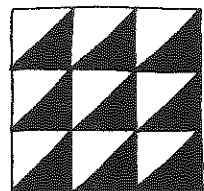

..... zwarte tegels

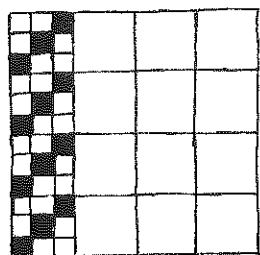

..... zwarte tegels

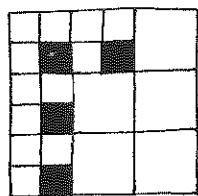
- 3 Sommige patronen zien er erg fraai uit, ook al zijn ze nog niet af. Bereken het aantal zwarte tegels dat Bor nodig heeft voor het hele patroon. Je mag het tekenen.

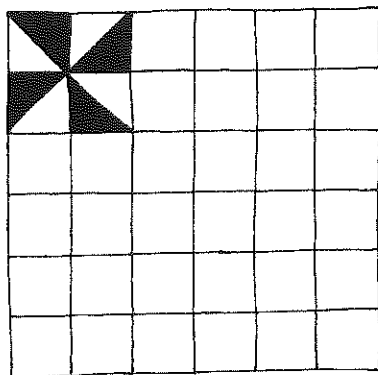
..... halve zwarte tegeltjes

..... zwarte tegeltjes

..... zwarte tegeltjes

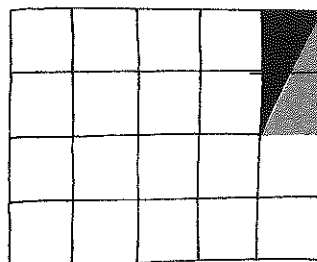
..... halve zwarte tegeltjes.

- 4 Fadime en Sam kunnen nu al zo handig de aantallen tegels berekenen dat ze aan een stukje van een patroon voldoende hebben. Doe maar hetzelfde. Dus nu zonder tekenen.

Een stukje telt 3 kleine tegeltjes.

De wand telt $9 \times 3 =$ tegeltjes.

Een stukje telt kleine tegeltjes.

De tegelwand telt kleine tegeltjes.

Een stukje telt kleine tegeltjes.

De tegelwand telt kleine tegeltjes.

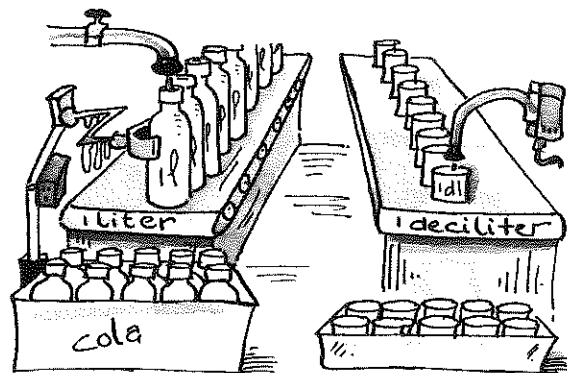
Een stukje telt kleine tegeltjes.
De tegelwand telt kleine tegeltjes.

Said mag met zijn vader een dagje mee naar De Bubbelaar. Dat is de fabriek waar zijn vader werkt. Daar maken ze frisdrank.

Vader laat hem de vulmachines zien. In elke fles past precies 1 l.

En de machine zet in elke krat 10 flessen. Die andere machine vult miniblikjes. In elk blikje zit 1 dl, net genoeg om een glaasje te vullen. Heel geschikt voor kinderfeestjes. In elke fles van 1 l passen dus 10 blikjes van 1 dl.

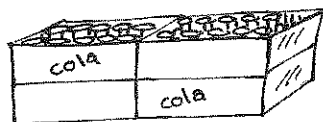

1 Vader loopt met Said naar de opslagplaats. Wat een flessen! Hoeveel staan er eigenlijk op de pallets?

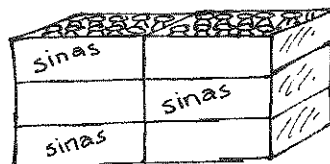

Er staan
kratten.
Dat is
liter samen.

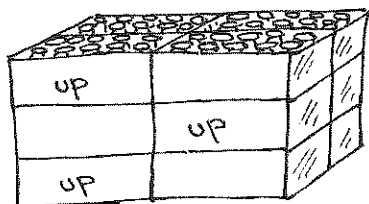
- 2** Probeer van deze stapels het aantal kratten uit te rekenen.
Schrijf ook op hoeveel liter er steeds in de kratten samen zit.

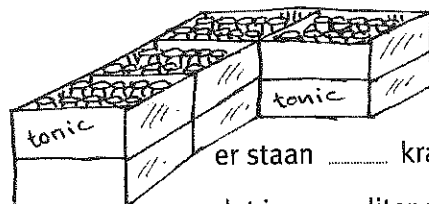
er staan kratten
dat is liter samen

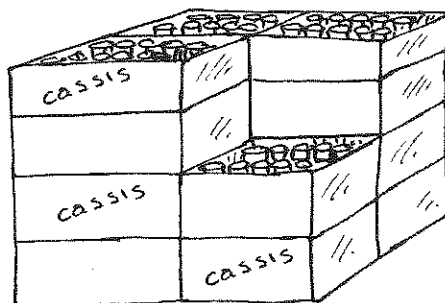
er staan kratten
dat is liter samen

er staan kratten
dat is liter samen

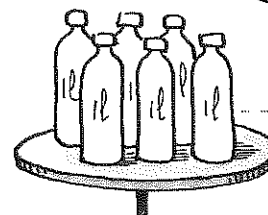
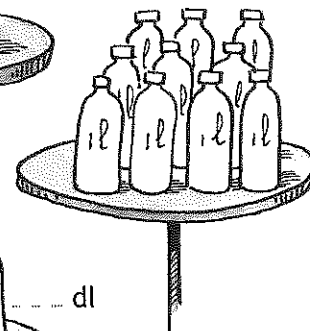
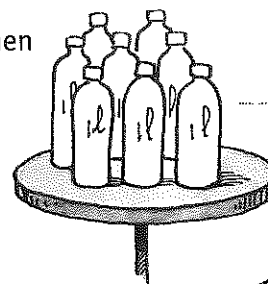
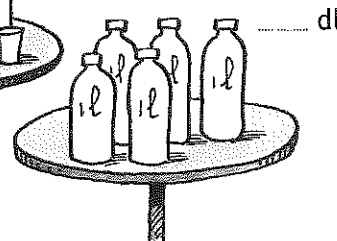
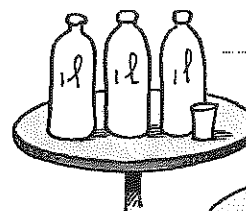
er staan kratten
dat is liter samen

er staan kratten
dat is liter samen

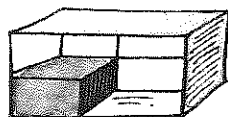

- 3** Said en zijn vader gaan naar de kantine om wat te drinken. Daar staan tafeltjes klaar met volle flessen frisdrank. Hoeveel glaasjes van 1 dl kun je daar uit schenken?

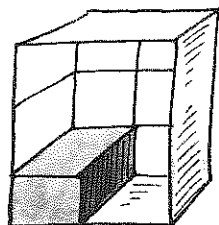

Said gaat met zijn vader naar de opslagplaats van de 1 dl blikjes. De blikjes zitten in dozen van 10 stuks.

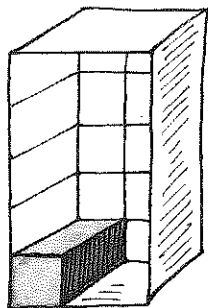
1 Zet onder elk rek hoeveel dozen er in passen.

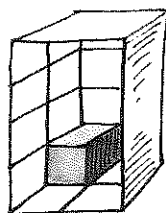
..... dozen

..... dozen

..... dozen

..... dozen

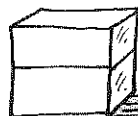

..... dozen

2 De bestellingen voor de volgende dag staan al klaar.

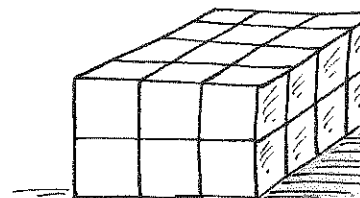
Tel het aantal dozen. Hoeveel blikjes van 1 dl zitten daar in?

En hoeveel l is dat?

..... blikjes

samen liter

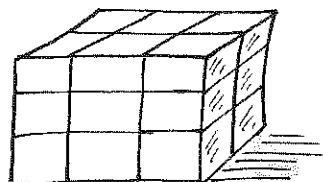

..... blikjes

samen liter

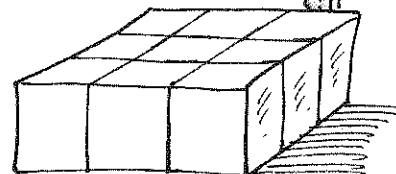
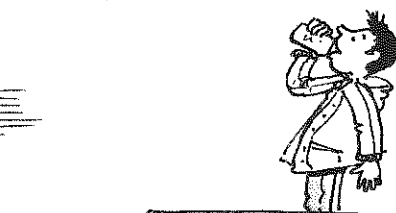
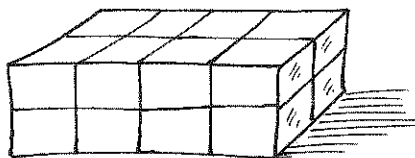
..... blikjes

samen liter

..... blikjes

samen liter

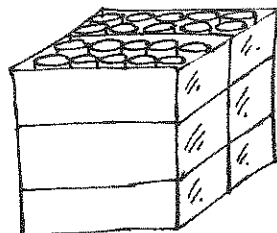
..... blikjes

samen liter

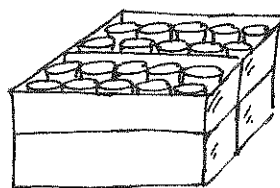
3 Opeens schrikt Said van een donderend geraas. 'Daar zul je Ko hebben,' zegt vader. En jawel hoor, magazijnknecht Ko is tegen een paar stapels aangereden. Hij lacht een beetje dom en zegt: 'Geeft niks. Voor die gebutste blikjes zet ik gewoon flessen in de plaats.' Help Ko even. Hoeveel flessen van 1 l moet hij in de plaats zetten van de kapotte dozen met 1 dl blikjes?

20 blikjes van 1 dl is

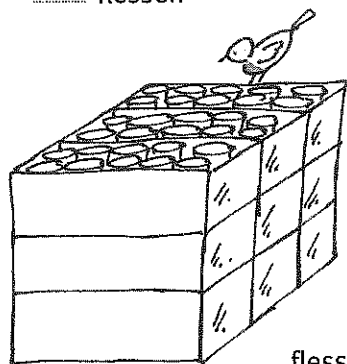
2 flessen van 1 liter

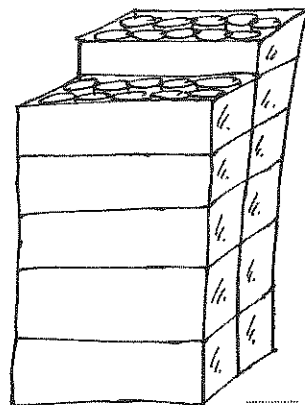
..... flessen

..... flessen

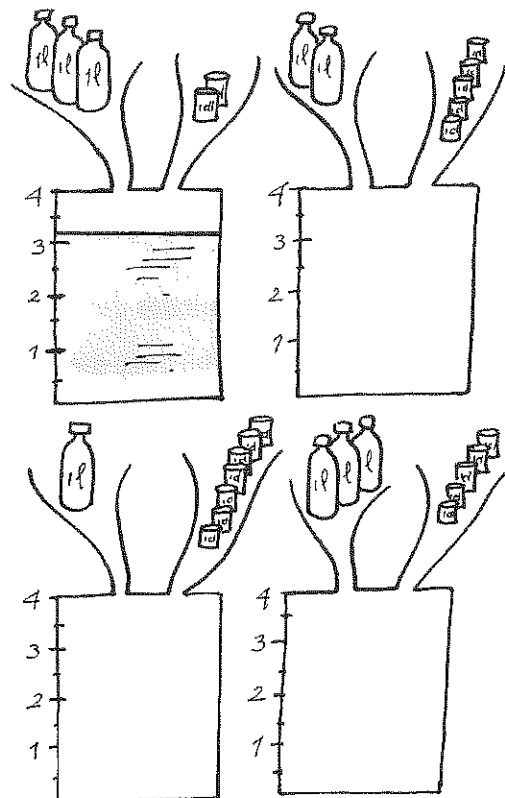

..... flessen

..... Fflessen

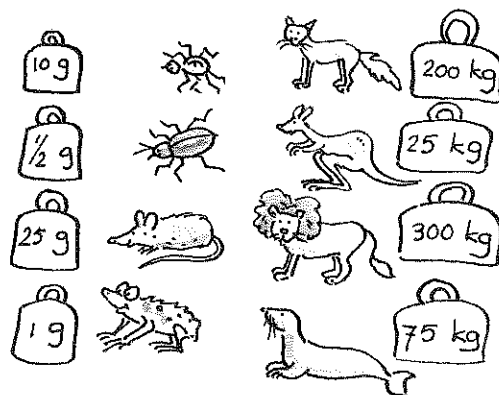
4 'Zo,' zegt Ko, 'De rest zetten we gewoon bij het afval.' Ze komen in een hoek waar de flessen en blikjes die niet goed zijn worden leeggegoten in grote afvalvaten. Kleur hoe hoog de frisdrank ongeveer komt.

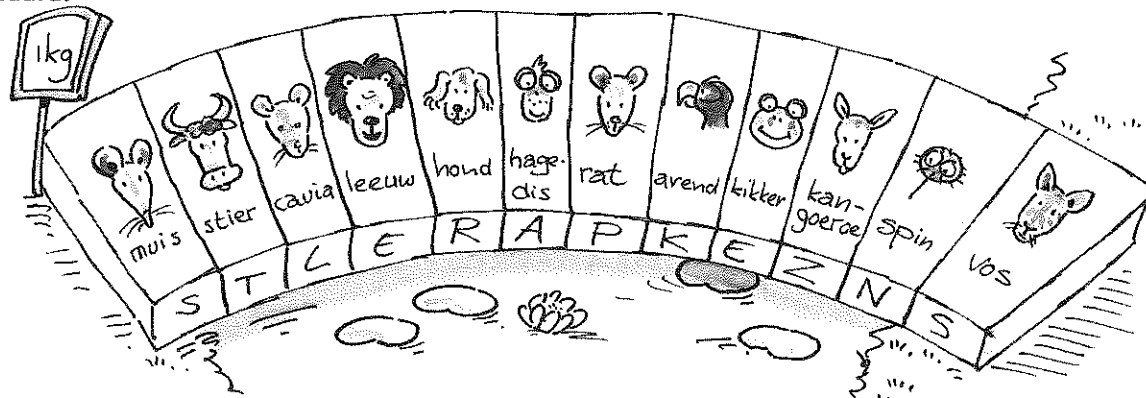
Laslo is dierenverzorger in dierentuin De Ark. Hij is gek op zijn dieren en verzorgt ze heel goed. Hij heeft een klein probleem: hij heeft moeite bij het rekenen met grammen en kilogrammen. Maar daar heeft hij wat op gevonden. Weet je het beter dan Laslo? Prachtig, kijk anders maar even op zijn hand!

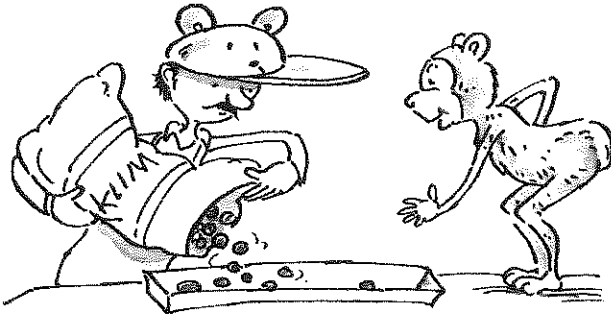
1 Hoe zwaar zijn de dieren ongeveer? Verbind het dier met het gewicht dat er ongeveer bij hoort.

2 Alleen dieren die minder dan 1 kg wegen mogen over het bruggetje. Kleur maar welke dieren dat zijn. Kleur ook de letter die bij deze dieren staat. Dan lees je meteen wat de grootste liefhebberij is van Hanghem, de luiaard.

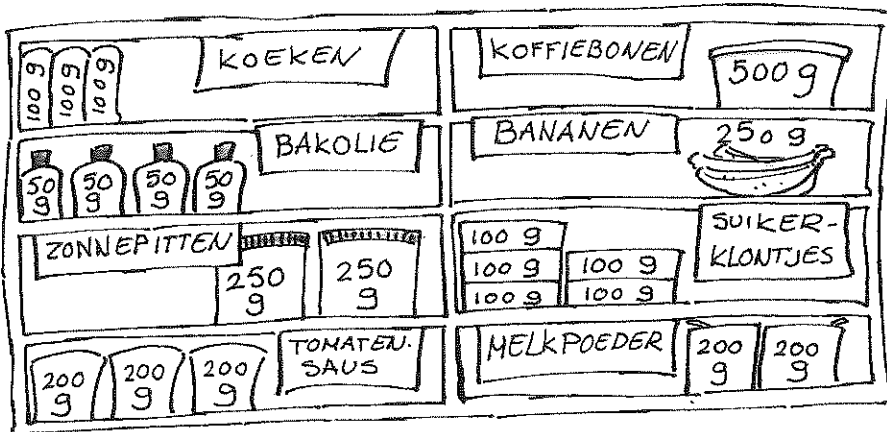
3 In De Ark krijgen veel dieren precies 1 kg speciaalvoer per dag. 's Morgens een gedeelte en 's avonds de rest. Laslo heeft er een lijstje voor gemaakt. Vul het lijstje maar verder in.

4 's Avonds vult Laslo de voorraadkast aan.

Van elk product moet de volgende morgen weer

1 kg op de plank staan. Hoeveel moet Laslo er bij zetten om aan 1 kg te komen.

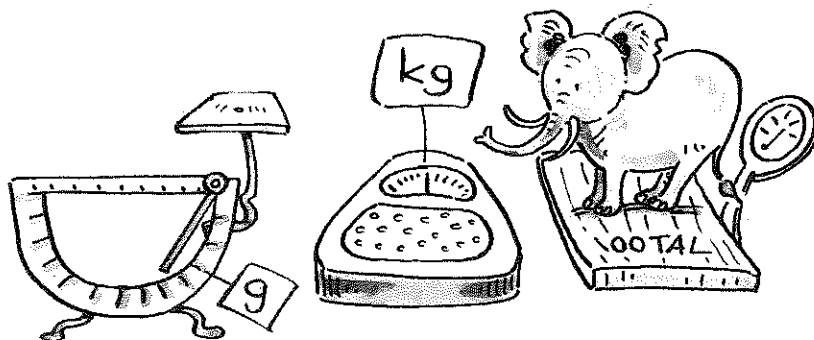

dier	voer	ochtend	avond
papegaai	praatpitten	250g	750g
zeeleeuw	manenglans	 g	450 g
hyena	lachgas	650 g	 g
chimpansee	klimkracht	375 g	 g
panda	schimpscheut	 g	260 g
gorilla	spierversterker	 g	550 g
olifant	huidverzachter	160 g	 g
konijn	oogglans	430 g	 g
kameel	bultversteviger	 g	470 g
klipgeit	kleefpasta	 g	820 g

koeken pakken
 bakolie potten
 zonnepitten zakken
 tomatensaus blikken
 koffiebonen potten
 bananen trossen
 melkpoeder blikken
 suikerklontjes dozen

1 In De Ark weegt Laslo de dieren regelmatig. Hij gebruikt drie verschillende weegschalen, want het verschil in gewicht tussen de dieren is groot. Zet de volgende dieren onder de weegschaal die Laslo daarvoor het beste kan gebruiken.

*vogelspin - hond - zeeleeuw - giraf - chimpansee -
neushoorn - muis - mier - antilope - nijlpaard - berggeit -
hagedis - wandelende tak - luipaard - dromedaris*

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

2 Kijk goed naar de weegschaal.
Schrijf op hoeveel de dieren wegen.

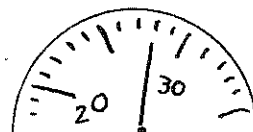
Sam, de dwergezel
_____ kg

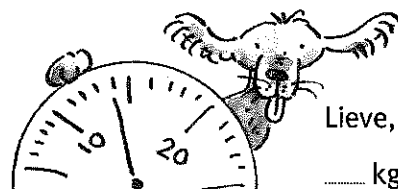
Frits, de slang
_____ kg

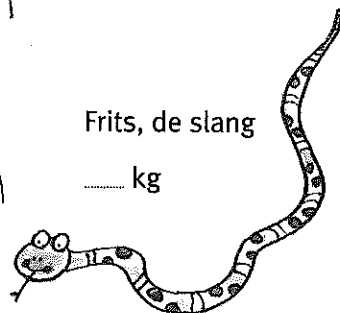
Lieuwke, de
leeuwenwelp
_____ kg

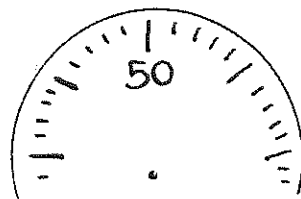
Rits, de hyena
_____ kg

Lieve, de hond
_____ kg

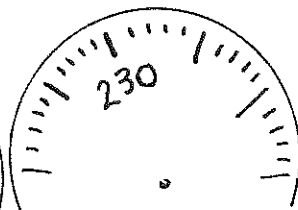

3 Teken de wijzer van de weegschaal op de juiste plaats.

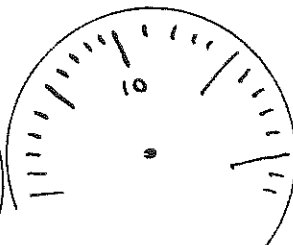
Jakker, de struisvogel

54 kg

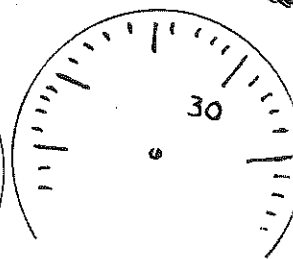
Stripke, de tijger

225 kg

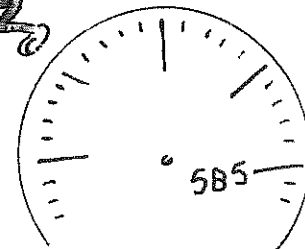
Huppel, het konijn

2 kg

Latex, de slingeraap

27 kg

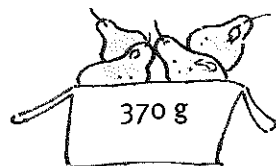
Doerak, de neushoorn

575 kg

4 Sommige dieren zijn dol op fruit. Hoeveel gram moet er bij om aan 1 kg te komen?

..... g

..... g

..... g

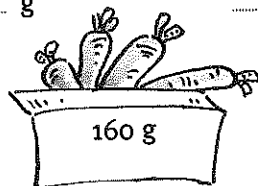
..... g

..... g

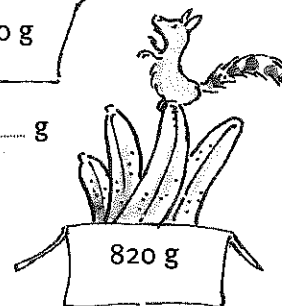
..... g

..... g

..... g

..... g

Ponyclub Geef 'm van Jetje gaat dit jaar met de pony's naar zee op kamp. Esther kijkt nog eens goed op de kalender.

Jet, de leidster, heeft gezegd dat ze de tweede vrijdag van augustus gaan en de woensdag daarop terugkomen.

augustus					
M		6	13	20	27
D		7	14	21	28
W	1	8	15	22	29
D	2	9	16	23	30
V	3	10	17	24	31
Z	4	11	18	25	
Z	5	12	19	26	

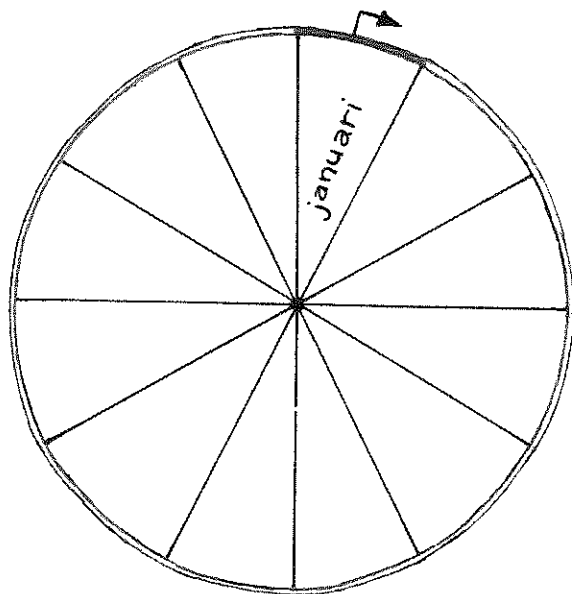
1 Vul maar in.

- 1 september valt op een
- De club vertrekt op augustus en komt op augustus terug.
- De spullen moeten ze drie dagen voor het vertrek inleveren. Dat is op augustus.
- Esther is op de derde zondag in augustus jarig. Dat is wel/niet tijdens het ponykamp.

2 Esther moest bij Jet haar geboortedatum opgeven: 19 augustus 1994.

Maar Jet vulde tot verbazing van Esther op het formulier in: 19 - 8 - 1994.

'Jij bent immers geboren op de 19e dag van de 8e maand in 1994,' antwoordt Jet. 'Nou,' zegt Esther, 'dan moet je wel de goede volgorde van de maanden van het jaar kennen!' Ken je die ook? Vul dan de maandencirkel maar in.

3 Hier zie je een stukje van de deelnemerslijst. Zet de manier van Esther er maar achter. Daarbij kun je de maandencirkel gebruiken.

Wie is de oudste deelnemer?

Jeske 12 - 3 - 1993 : 12 maart 1993
 Robbie 8 - 11 - 1994 :
 Yara 25 - 4 - 1993 :
 Judith 26 - 2 - 1992 :
 Elke 7 - 7 - 1995 :
 Mariska 1 - 10 - 1993 :
 Noemy 23 - 12 - 1996 :

5 Esther merkt wel dat er heel wat komt kijken bij het organiseren van een kamp.

De club gaat half augustus op kamp.

■ *opgeven bij het kampadres:*

6 maanden voor het kamp,
 dus half maart.....

■ *inenten van de pony's:*

4 maanden van te voren,
 dus half

■ *regelen van het vervoer:*

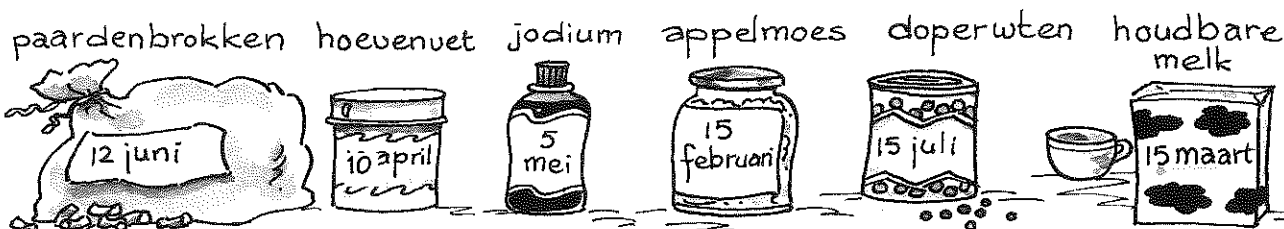
2 maanden voor het kamp,
 dus half

■ *ophalen van de grote slaaptent:*

1 maand na het kamp,
 dus half

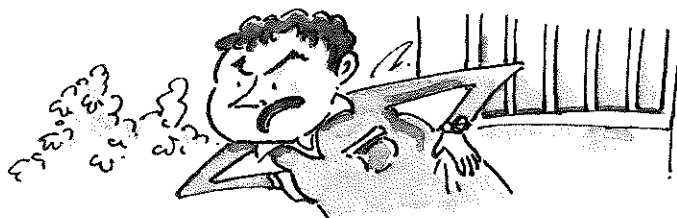
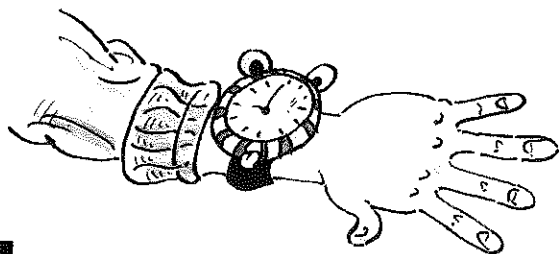
4 Kunnen deze spulletjes mee naar het kamp? Kleur ze dan groen. Ze blijven nog 4 maanden na de inpakdatum goed.

Laat in de middag reizen de ruitertjes op hun pony's af naar het kamp. Daar wacht tot hun verbazing een boze beheerder op hen. 'In jullie brief staat dat jullie hier om 9 uur zouden zijn,' zegt hij. Jet kijkt op haar horloge en zegt: 'Nou, dan zijn we toch mooi op tijd?' 'Helemaal niet,' zegt de meneer, die Jos blijkt te heten.

'Ik stond hier al vanmorgen om 9 uur op jullie te wachten.'

Jet krijgt een kleur en mompelt iets van 'sorry.' 'Maar hoe hadden we dat dan moeten opschrijven?,' vraagt Esther. 'Dat laat ik je zo meteen wel zien,' fluistert Jet. 'Eerst moeten we vrede sluiten met de beheerder.'

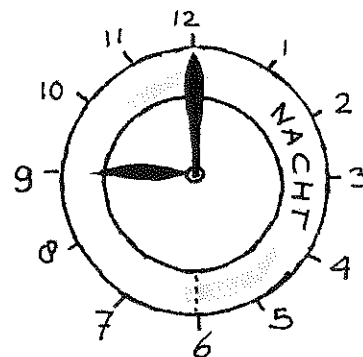
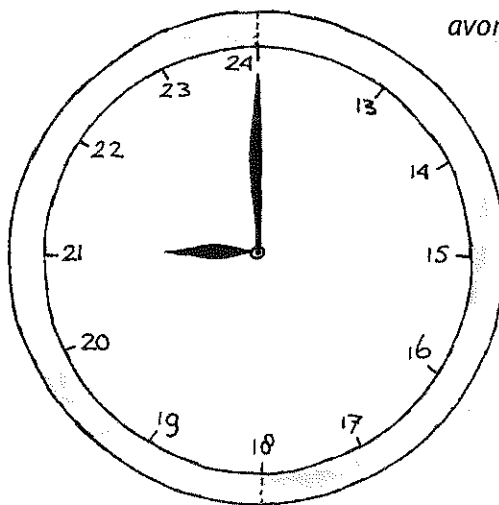

1 Weet je hoe de ponyclub de fout hadden kunnen voorkomen?

Ze hadden in de brief niet 9 uur moeten zetten, maar uur.

Geef de tijden de juiste kleur.

nacht	:	donkerblauw
ochtend	:	lichtblauw
middag	:	geel
avond	:	oranje

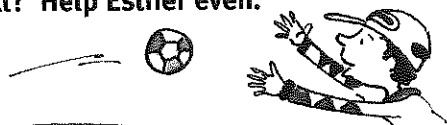

2 Beheerder Jos neemt de clubleden mee naar een groot bord met plankjes. Op ieder plankje staat een werkje, een naam en een tijd. 'Ik hoop dat jullie het goed begrepen hebben,' zegt Jos, 'want anders ben ik bang dat veel van de werkjes niet op tijd gebeuren.'

Geef de tijdbordjes dezelfde kleur als in opdracht 1.

wekken Judith 07.00 uur	stallichten uitdoen Hans 20.30 uur	nachtronde Jet 01.00 uur
ontbijt Yara 09.00 uur		afwas Ron 18.30 uur
boodschappen halen Esther 16.30 uur	zadelkamer Sander 13.00 uur	koffie zetten Elke 11.00 uur

3 Jos laat ze het programma van de volgende dag zien en zegt tegen Esther: 'Zou jij de tijden weer de juiste kleur kunnen geven? En kun je er dan ook meteen achter zetten hoe je die tijd uitspreekt?' Help Esther even.

opstaan 07.00 uur 7 uur 's morgens

afwas 18.30 uur

ontbijt 07.30 uur

buitenrit 19.30 uur

spel 09.00 uur

buitenrit 11.30 uur

- 1 Tijdens hun eerste rit komt de ponyclub langs een strandpaviljoen. Daar willen ze wat drinken, maar het blijkt gesloten te zijn. Esther kijkt op haar horloge, leest het bord naast de deur en zegt: 'We moeten nog even wachten voor het open gaat.'

Kijk goed naar de tekening.

- hoe lang moeten de ruitertjes nog wachten tot het paviljoen weer opengaat? minuten.
- hoe laat gaat het paviljoen 's morgens open? Om
- hoe lang is het paviljoen tussen de middag gesloten? minuten.
- hoeveel uren per dag is het paviljoen open? uur.
- hoe laat sluit het paviljoen? Om uur.
- als je 's avonds om kwart voor 9 aankomt, is het paviljoen dan nog open?

- 2 Als ze weer terug zijn, merkt Esther dat haar horloge stilstaat. Ze windt het op en vraagt via de telefoon de juiste tijd. Ze hoort: het is nu

14 uur en 5 minuten

Esther zet haar klok dus

op minuten over

Kleur de tijd die bij de telefoonstem past.

6 uur en 15 minuten

15 minuten over 6 's ochtends

15 minuten over 6 's avonds

15 minuten voor 6 's ochtends

22 uur en 10 minuten

22 minuten over 10 's morgens

10 minuten over 10 's morgens

10 minuten over 10 's avonds

3 Jos heeft het programma voor de volgende dag klaar. Nu heeft hij het op een andere manier opgeschreven.

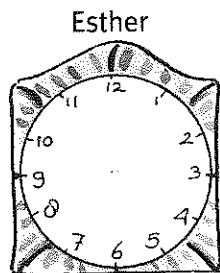
Kijk er maar eens naar en beantwoord dan de vragen.

spelletjes 09.00	pauze 11.15	spelletjes 11.30	middageten 13.30	buitenrit 14.30	vrije tijd 16.30	eten 17.30	wandeling 18.30	slapen 21.00
---------------------	----------------	---------------------	---------------------	--------------------	---------------------	---------------	--------------------	-----------------

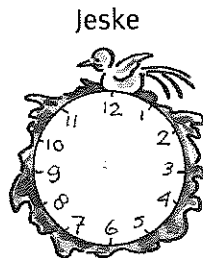
- hoe laat begint de pauze tussen de spelletjes? Om
- hoe lang duurt die pauze? minuten
- hoe laat begint de middagmaaltijd? Om
- hoe lang duurt de buitenrit 's middags? minuten
- het avondeten is tussen en uur, dat is precies 1

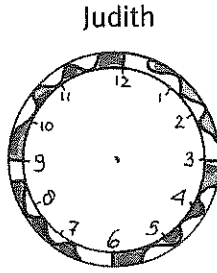
4 Esther zegt: 'Ik mag in de vakantie soms later naar bed.' Teken de wijzers in de klok bij de bedtijden.

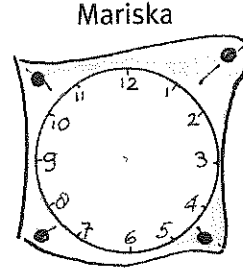
21.00 uur

22.00 uur

22.30 uur

21.45 uur

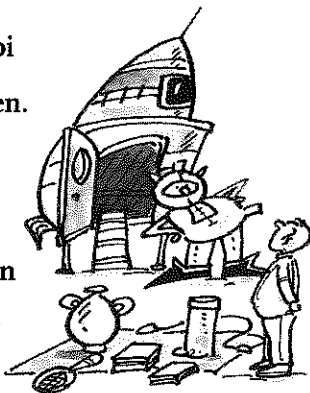

Welterusten!

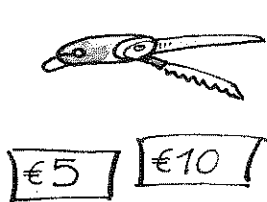

Dit is Hiep. Hij komt van de planeet Hoi en wil de Aardwezens beter leren kennen.

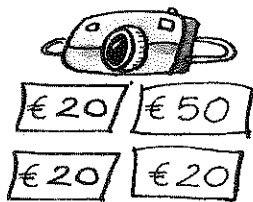
Maar hij begint met pech: hij landt op een grote parkeerplaats waar ook een rommelmarkt gehouden wordt. Een man met een pet op zegt: 'Aha, een raket, dat is dan € 2,00.' Hiep staart hem aan, maar dan tikt Bertje van de rommelmarkt hem op de schouder. 'Er zijn wel wat dingen die ik van je wil kopen, hoor.'

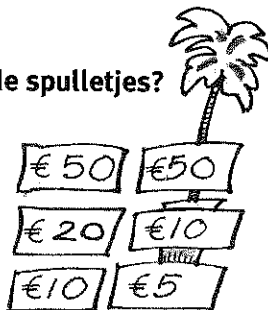
1 Hoeveel geld krijgt Hiep voor de volgende spulletjes?

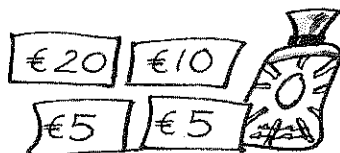
samen €

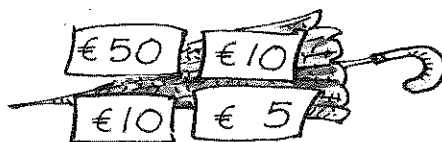
samen €

samen €

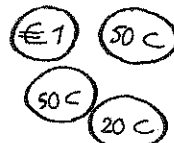

samen €

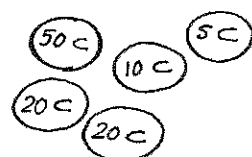
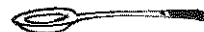

samen €

2 Hiep geeft de parkeerwachter een 100 eurobiljet. Maar die schudt het hoofd. 'Daar heb ik niet van terug. Je hebt muntjes nodig.' Weer tikt Bertje Hiep op zijn schouder, en deze keer koopt hij wat kleine spulletjes van Hiep. Hoeveel geld krijgt Hiep deze keer?

samen €

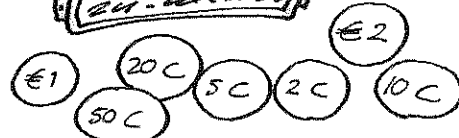
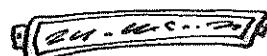
samen €

samen €

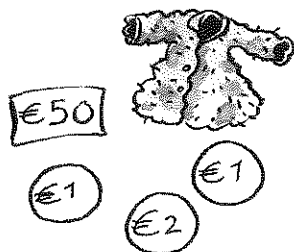

samen €

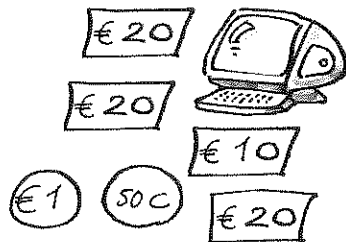

samen €

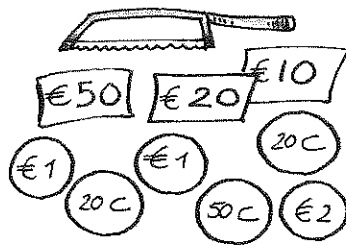
- 3** Nu kan Hiep eindelijk het parkeergeld betalen. 'Zo,' zegt Bertje tegen Hiep, 'En nou gaan we zaken doen. Zoek maar uit wat je wilt hebben.' Hiep onderzoekt Bertjes kraam en haalt er dingen uit die hij op Hoi nog nooit heeft gezien. Zet er maar eens onder wat Bertje hem daarvoor laat betalen.

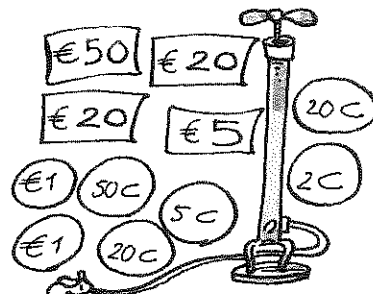
samen €

samen €

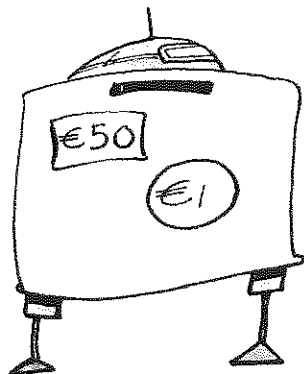

samen €

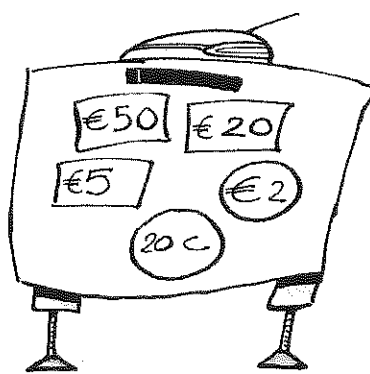

samen €

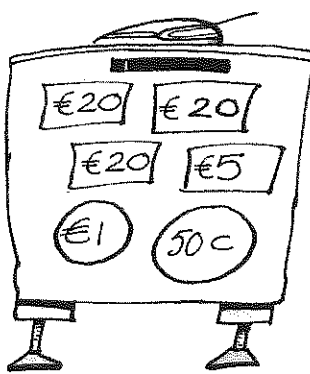
- 4** 'Met jou kan ik zaken doen, Hiep,' zegt Bertje tevreden. Hij doet wat van zijn verdiende geld in 4 spaarpotten. 'Die zijn van mijn kinderen,' zegt Bertje. Reken maar uit hoeveel elk kind al gespaard heeft.

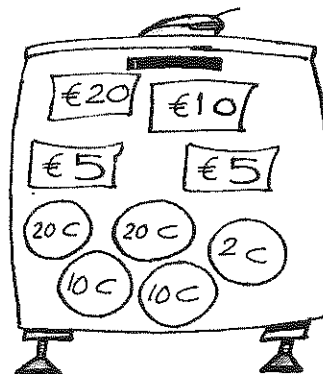
samen €

samen €

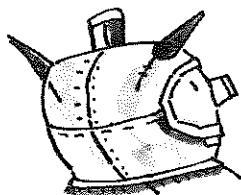

samen €

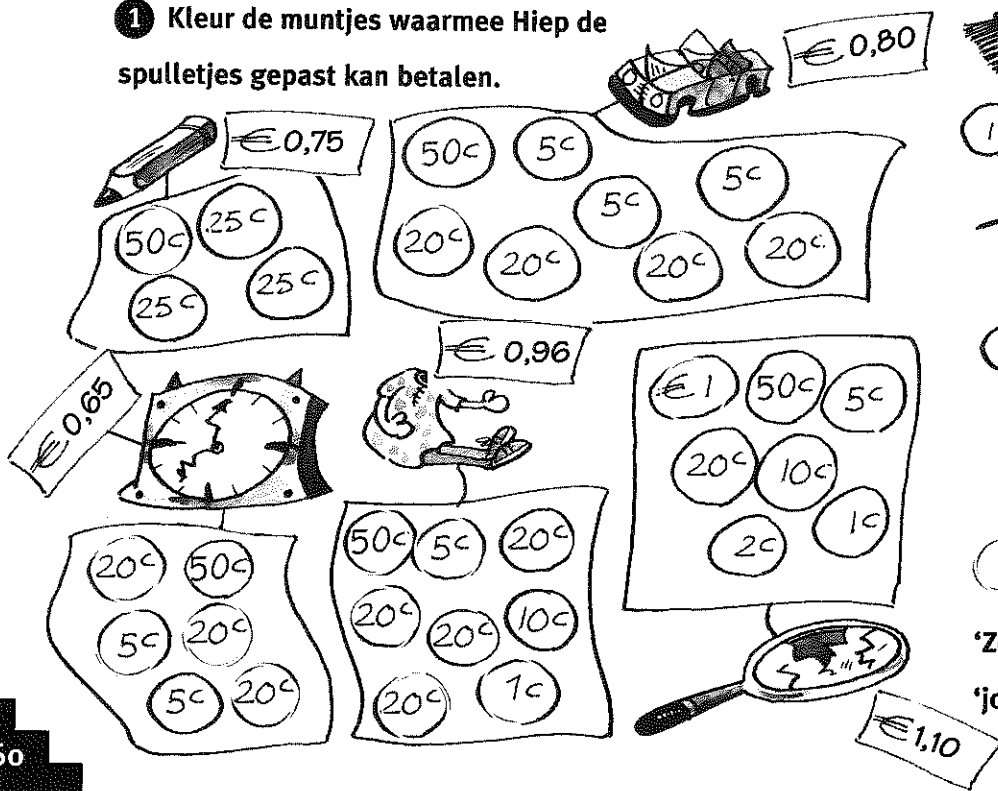
samen €

Hiep besluit de markt op te lopen om wat rond te kijken en enkele Aardse spulletjes te kopen waar zijn kinderen van zullen opkijken. Hij stopt voor een kraam en leest het bord:

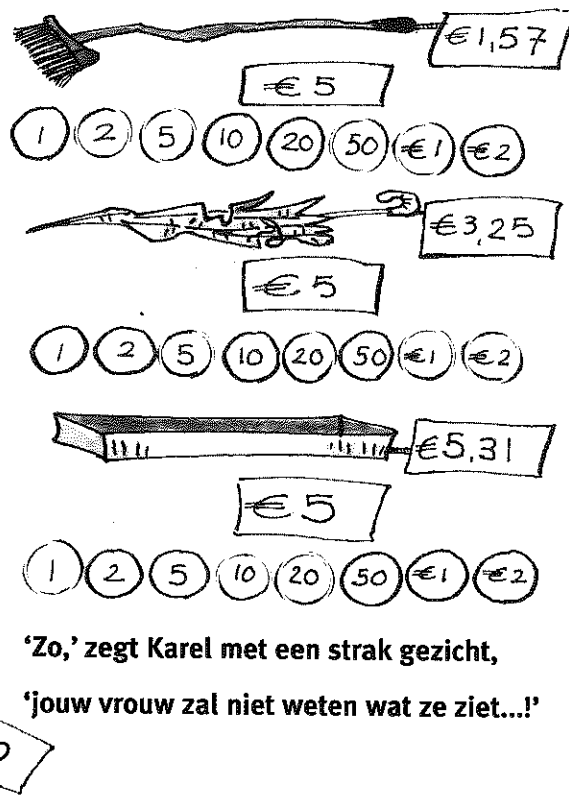
*Bij Sjonnie kun je alles halen,
maar wel graag gepast betalen.*

1 Kleur de muntjes waarmee Hiep de spulletjes gepast kan betalen.

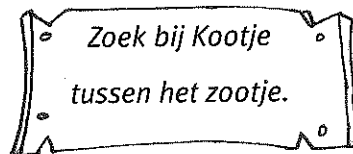
2 Hiep loopt verder om wat spulletjes voor zijn vrouw te kopen. Karel geeft graag vakkundig advies. Kleur de muntjes en briefjes waarmee Hiep betaalt.

*Koopjes bij Karel:
van fietsdop tot parel*

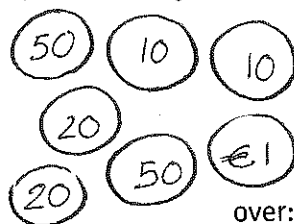

'Zo,' zegt Karel met een strak gezicht,
'jouw vrouw zal niet weten wat ze ziet...!'

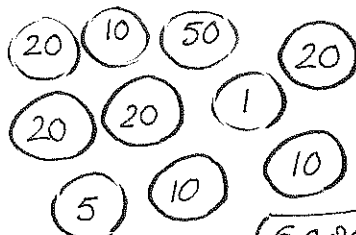
3 Dan bedenkt Hiep dat het ook wel leuk is om wat Aards geld mee terug te nemen naar Hoi. Hij besluit daarom gepast te betalen met zo weinig mogelijk muntjes en briefjes. Hij loopt naar de kraam van Kootje.

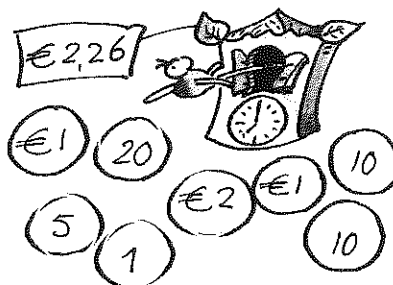
Kleur hoe Hiep gepast en met zo weinig mogelijk muntjes en briefjes de spullen kan betalen. Zet er ook onder hoeveel Hiep telkens over houdt.

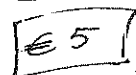
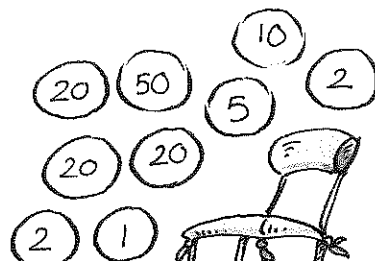
over: €

over: €

over: €

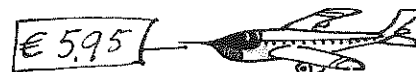
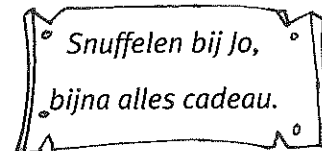
over: €

4 Tenslotte koopt Hiep nog wat spullen voor zichzelf.

Teken eens hoe Hiep gepast kan

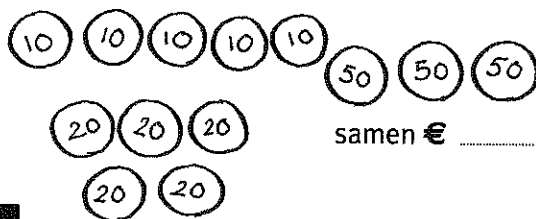
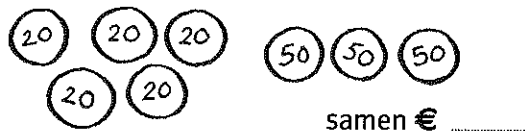
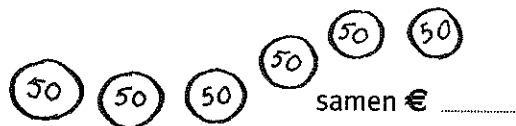
betalen met zo weinig mogelijk muntjes en briefjes.

Tevreden laadt Hiep alles in zijn raket.

Hiep merkt dat hij in zijn jaszakken nog muntjes heeft zitten. Hij legt ze in groepjes die gemakkelijk te tellen zijn.

1 Help maar mee.

2 Hiep heeft nu genoeg geleerd van de Aardse markt. Hij haalt Hoise spulletjes uit zijn raket en zet ze in een kraam. Kijk eens naar de prijzen en reken handig uit hoeveel de klanten aan Hiep moeten betalen.

Mark koopt + Dat kost samen: €

Joop koopt + Dat kost samen: €

Marieke koopt + Dat kost samen: €

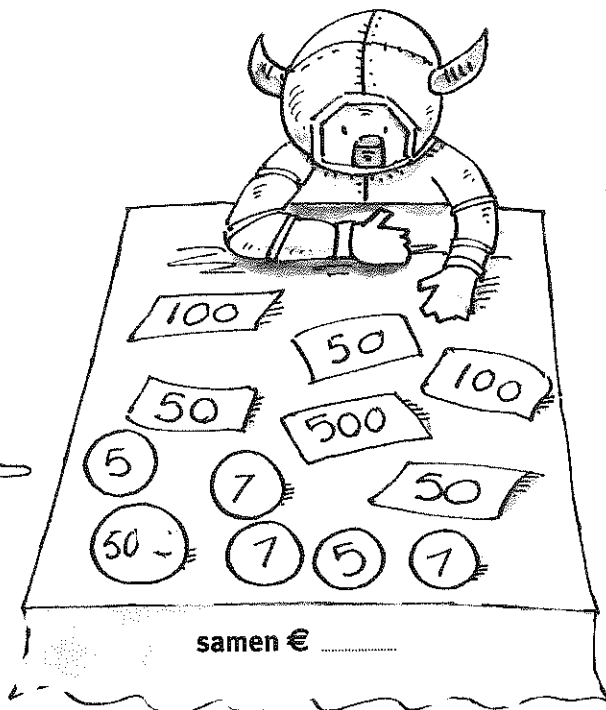
Fouad koopt + Dat kost samen: €

Esther koopt + Dat kost samen: €

Een rondje om de Aarde.
Vandaag de laatste dag!

pryzen:	kind	€	1,50
	volwassene	€	3,50
	opa of oma	€	2,50

4 Aan het einde van de dag legt Hiep het geld voor zich neer dat hij verdiend heeft. Tel eens handig hoeveel geld hier ligt.

**En Hiep weet het zeker: volgend jaar
brengt hij weer een bezoek aan de Aarde,
maar dan met zijn hele familie**

Hoe ver ben je? _____

